

Návrh rozvoje mikroregionu Lipensko prostřednictvím místní kultury

Martina Němečková

Bakalářská práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Martina Němečková**
Osobní číslo: **M18989**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Návrh rozvoje mikroregionu Lipensko prostřednictvím místní kultury**

Zásady pro vypracování

Úvod:

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Představte základní pojmy problematiky mikroregionů ve vztahu k regionálnímu rozvoji.

II. Praktická část

- Proveďte socioekonomickou analýzu mikroregionu Lipensko a identifikujte základní rozvojové problémy ve vztahu k místní kultuře.
- Navrhněte opatření pro rozvoj mikroregionu prostřednictvím místní kultury.

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: Tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

- KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
- KRBOVÁ, Jana. *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 144 s. ISBN 978-80-7552-587-1.
- KREJČÍ, Tomáš. *Regionální rozvoj teorie, aplikace, regionalizace*. Brno: Mendelova univerzita, 2010, 155 s. ISBN 978-80-7375-414-3.
- LEIGH, Nancey Green a Edward James BLAKELY. *Planning local economic development: theory and practice*. 5th ed. Los Angeles: SAGE, 2013, 456 s. ISBN 978-14-5224-259-0.
- WOKOUN, René. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. 5. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Lukáš Danko, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: **15. ledna 2021**
Termín odevzdání bakalářské práce: **18. května 2021**

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 15. ledna 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 18. 5. 2021
Jméno a příjmení: Martina Němečková

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na strategický rozvoj mikroregionu Lipensko pomocí místní kultury. Teoretická část se věnuje definicím a základním pojmům. Část praktická se zaměřuje na základní charakteristiku mikroregionu, která je východiskem SWOT analýzy, ve které jsou definovány silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Na základě této analýzy, rozhovorů a dotazníkového šetření, jsou navrženy cíle, priority i opatření pro rozvoj mikroregionu. Závěrem práce jsou projekty, které jsou navrženy z cílů a priorit.

Klíčová slova: Mikroregion Lipensko, Strategický rozvoj, SWOT analýza, kulturní akce, socioekonomická analýza

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the strategic development of the Lipensko microregion via local culture. The theoretical part explains definitions and basic concepts. The practical part focuses on the basic characteristics of the microregion, which serves as the basis of the SWOT analysis, which defines the strengths and weaknesses, opportunities and threats. With respect to this analysis, interviews and questionnaire survey I propose objectives, priorities and measures to be taken in favour of the development of the microregion. In the conclusion I present projects that are based on this objectives and priorities.

Keywords: Lipensko Microregion, Strategic Development, SWOT analysis, cultural events, socio-economic analysis

Ráda bych poděkovala mému vedoucímu Ing. Lukáši Dankovi, Ph. D. za jeho pomoc, cenné rady a připomínky při psaní této bakalářské práce.

Také bych chtěla poděkovat všem, kteří byli nápomocní a poskytli mi materiály a údaje nutné ke zpracování.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PROBLEMATIKA MIKROREGIONŮ VE VZTAHU K REGIONÁLNÍMU ROZVOJI	12
1.1 REGIONÁLNÍ ROZVOJ.....	12
1.2 REGION.....	13
1.3 MIKROREGION.....	14
1.3.1 Financování mikroregionu.....	16
1.3.2 Rozvojové nástroje mikroregionu.....	17
2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ A MIKROREGIONY	19
2.1 STRATEGIE.....	19
2.2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ.....	20
2.2.1 Proces strategického plánování.....	20
2.2.2 Struktura strategického dokumentu.....	20
2.2.3 Strategické dokumenty.....	22
3 KULTURA	24
3.1 POJEM KULTURA.....	24
3.2 KULTURA V EVROPSKÁ UNII.....	26
3.2.1 Hlavní město kultury EU.....	26
3.2.2 UNESCO.....	27
3.3 KULTURA V ČESKÉ REPUBLICE.....	28
3.3.1 Tradiční lidová kultura.....	28
3.3.2 Kulturní událost.....	29
3.4 MINISTERSTVO KULTURY.....	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
4 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MIKROREGIONU LIPENSKO	33
4.1 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU.....	33
4.1.1 Návrh rozpočtu mikroregionu Lipensko 2021.....	35
4.1.2 Obyvatelstvo.....	36
4.1.3 Charakteristika jednotlivých obcí.....	36
4.1.4 Rozpočet obcí v mikroregionu.....	39
4.1.5 MAS – Moravská brána.....	41
4.2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU KULTURY MIKROREGIONU.....	41
4.2.1 Kulturní organizace.....	42
4.2.2 Kulturní aktivity.....	42
4.2.3 Kov ve městě – Stálá expozice kovu.....	45

4.2.4	Tilia – Symbol kovářského města	48
4.2.5	Kovářský festival Hefaiston	48
4.2.6	Lipník nad Bečvou – Kovářské město	49
4.2.7	Historické a přírodní památky	50
5	SWOT ANALÝZA	54
5.1.1	Silné stránky	54
5.1.2	Slabé stránky	54
5.1.3	Příležitosti	55
5.1.4	Hrozby	55
6	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU A ROZHOVORŮ S VYBRANÝMI SUBJEKTY	56
6.1	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	56
6.2	ROZHOVORY	62
6.2.1	Rozhovor s představiteli kulturních organizací	62
6.2.2	Rozhovor s představiteli mikroregionu	62
6.2.3	Vyhodnocení rozhovorů	64
7	NÁVRH NA ZLEPŠENÍ AKTUÁLNÍ SITUACE V OBLASTI KULTURY	66
7.1	KULTURNÍ VIZE MIKROREGIONU	66
7.2	NÁVRH Č. 1	66
7.3	NÁVRH Č. 2	66
7.4	NÁVRH Č. 3	67
7.5	NÁVRH Č. 4	68
7.6	NÁVRH Č. 5	68
7.7	PROPOJENÍ NÁVRHU Č. 4 A 5	69
7.8	PROPOJENOST NÁVRHŮ SE SBĚREM DAT	69
	ZÁVĚR	71
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	72
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	75
	SEZNAM OBRÁZKŮ	76
	SEZNAM TABULEK	77
	SEZNAM GRAFŮ	78

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na kulturu a kulturní vyžití v mikroregionu Lipensko. Tento mikroregion jsem si vybrala, jelikož bydlím v centru dění tohoto mikroregionu, kterým je město Lipník nad Bečvou.

Mikroregionu Lipnesko se nachází v Olomouckém kraji a žije v něm 14 tisíc obyvatel a sdružuje dohromady 11 obcí. Obcemi jsou: Bohuslávky, Jezernice, Týn nad Bečvou, Dolní Újezd, Kladníky, Oldřichov, Veselíčko, Hlinsko, Lhota, Osek nad Bečvou a Lipník nad Bečvou. Tento mikroregion nese veliký potenciál, co se týče kultury a kulturních památek. Jsou zde také zastoupeno mnoho přírodních památek a jedna přírodní rezervace. Největší bohatství tohoto mikroregionu spočívá v kovářství, kterému dominuje hrad Helfštýn.

Práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část je rozdělena na 3 části. První část zahrnuje problematiku mikroregionů ve vztahu k regionálnímu rozvoji, jsou zde vysvětleny pojmy jako regionální rozvoj, region či mikroregion jeho financování a rozvojové nástroje. Druhá část charakterizuje strategické plánování a jsou zde představeny strategické dokumenty, a část třetí, se věnuje kultuře. Zde jsou vysvětleny pojmy jako kultura v Evropské Unii nebo co je hlavní město kultury, jaká je kultura v České republice, co je tradiční lidová kultura a také co je kulturní událost.

Součástí praktické části bakalářské práce je socioekonomická analýza mikroregionu Lipensko, základní charakteristika obcí a analýza Místní akční skupiny – Moravská Brána, která na tomto území působí. Dále se zaměříme na kulturní památky, tradice a kulturní organizace, které v tomto mikroregionu působí a přiblížíme si Lipník jako kovářské město. K praktické části patří i SWOT analýza, které poskytne přehled silných a slabých stránek, příležitosti a ohrožení. Součástí praktické části je i sběr dat pomocí dotazníku, který byl vyplněn obyvateli mikroregionu Lipensko.

Hlavním cíle práce budou projekty, které by mohly přispět k rozvoji mikroregionu a které by mohly vést ke zlepšení cestovního ruchu a celkové prosperitě.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cíle

Téma bakalářské práce jsem si zvolila díky celkové nespokojenosti obyvatel mikroregionu Lipensko s kulturním životem. Hlavním cílem bakalářské práce je zmapovat nynější stav rozvoje mikroregionu Lipensko prostřednictvím kultury, zjistit nedostatky a následně navrhnout adekvátní řešení, které povede ke zlepšení kultury a kulturního života v mikroregionu. V práci se budu snažit objektivně vyhodnotit současný stav kultury a navrhnout řešení, které bude vést k rozvoji kulturního života. V rámci socioekonomické analýzy budu zkoumat stav kultury, příjmy a výdaje mikroregionu i rozpočet jednotlivých obcí.

Metody

Pro teoretickou část bakalářské práce budu pracovat převážně s knižními zdroji, ale objeví se zde i zdroje internetové, a to z oblasti strategického plánování a kultury. Pro část praktickou použiji socio-ekonomickou analýzu mikroregionu a analýzu kulturního života. Socio-ekonomická analýza bude charakterizovat jednotlivé obce, v analýze kulturního života se zaměřím na kulturní památky jednotlivých obcí a následně na kulturní aktivity, které se v obci odehrávají. Získané informace ze socio-ekonomické analýzy a analýzy kulturního života shrnu do SWOT analýzy. Výstupem praktické části bude empirické šetření, a to formou rozhovorů s hlavními aktéry a představiteli mikroregionu a dotazníkové šetření, které bude určeno pro veřejnost.

Pro vytvoření návrhu pro zlepšení kulturního života v mikroregionu použiji SWOT analýzu, kde budou definované silné a slabé stránky mikroregionu, příležitosti a hrozby. Na základě této analýzy, rozhovorů s vybranými subjekty a dotazníkového šetření bude vytvořena vize mikroregionu a návrhy projektů, které by mikroregion mohl využít a které povedou na zlepšení kulturního života místních obyvatel.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PROBLEMATIKA MIKROREGIONŮ VE VZTAHU K REGIONÁLNÍMU ROZVOJI

V první kapitole bakalářské práce si vymezíme základní pojmy, které souvisí s regionálním rozvojem jako takovým. Jedná se o základní vymezení pojmů, sloužící čtenáři k uvedení do zde řešené problematiky.

1.1 Regionální rozvoj

O regionálním rozvoji můžeme říct, že z historického hlediska celkem ke poměrně mladým vědním oborem. Jeho záznamy můžeme datovat od roku 1960–1970, kdy se stále důležitějším aspektem stávala činnost národní, místní a oblast regionální samosprávy se rozvíjela po celém světě. (Pike, Rodriguez-Pose a Tomaney, 2006, s. 3) Tento obor zkoumá politické, sociální, prostorové, ekonomické a další hlediska vývoje regionů. Přesná formulace regionálního rozvoje není nikde výslovně uvedena, tudíž k tomuto oboru můžeme dohledat vícero pojetí.

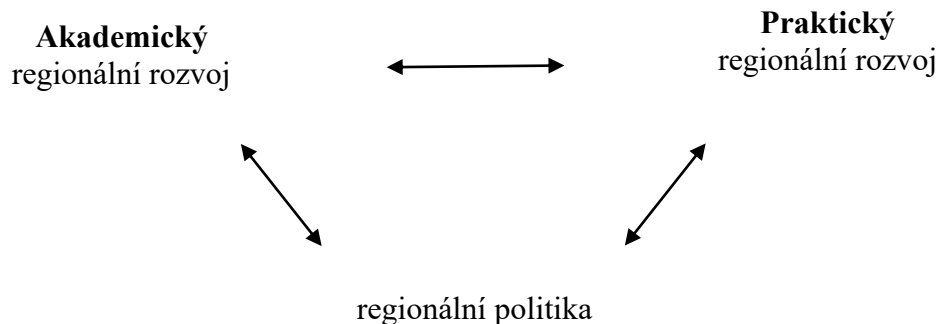
Pro představu, co je region, můžeme napsat tyto příklady:

- Region = výsledek procesu regionalizace. Tedy výsledek abstrakce a konstrukce, tudíž se jedná o výsledek obecných procesů
- Region = realizační úroveň regionální politiky, což znamená takové území, které je realizováno konkrétní regionální politikou
- Region = subjekt zaměřující se na kooperaci obcí, zde se jedná o dobrovolné svazky obce
- Region = výsledek vztahů, které tvoří rozsáhlé prostorové interakce, jsou zde důležitou dynamickou složkou interakce jednotlivých skupin aktérů
- Region = komplex, který vznikl diferenciací krajiny (T. Krejčí a kol., 2012, s. 116)

V celkovém rozvoji je důležité, aby docházelo k ekonomické aktivitě. Rozvoj daného území vykresluje jak celkový desing a doprava prospívá na kvalitě místního prostředí v ekonomickém rozvoji tak i celkové kvalitě života v dané lokalitě. (Leigh, N. G., 2013, s. 231)

Dle Damborského existuje dvojí pojetí regionálního rozvoje, praktický a akademický. **Praktický přístup** vnímá jako dovednost vyššího využívání a zvyšování potenciálu daného prostoru což se odráží například na životní prostředí nebo úroveň obyvatel. Praktický přístup má vliv i v soukromém sektoru v oblasti konkurenceschopnosti. Kdežto **akademický přístup**

ve vztahu k regionálnímu rozvoji vnímá jako aplikaci dílčích vědeckých disciplín, jehož hlavním cílem je zákonitost v regionálním rozvoji a hledání nástrojů k jeho ovlivnění. Akademický přístup používá nauky jako sociologie, ekonomie, geografie a na ně působící vlivy jako jsou sociální, ekonomické a geografické podmínky v daném regionu. Oba tyto přístupy na sebe navazují, ovlivňují se a v dlouhodobém hledisku jsou na sobě zcela závislé. (T. Krejčí a kol., 2012, s. 9)

Obrázek 1 : vztah regionálního rozvoje dle Damborského (pramen Wokoun a ost. 2008)

V regionálním rozvoji lze přístupy rozlišit o dle názorů států, které jsou do regionálního rozvoje zapojeny. Jedná se o principy solidarity a princip zásluhovosti. Státy se na těchto principech nedokážou shodnout, tudíž výsledkem bývá kompromis, který je vyvážen oběma principy, které významně ovlivňují dynamiku rozvoje v regionu.

1.2 Region

Přesto, že výraz region se používá několik let, se odborníci nemohou shodnout na přijatelné definici označení region. V mnoha pracích se tento termín označuje různými definicemi. R. Wokoun, P. Mates a J. Kadeřábková vymezují region jako komplex vznikající regionální odlišností krajinné oblasti. (R. Wokoun, P. Mates, J. Kadeřábková a kol., 2011, s. 84.)

Zákon č. 248/200 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, uvádí, že region je územní celek, který je stanovený územními obvody krajů a obcí a rozvoj je podporován dle znění tohoto zákona. (Zákon č. 248/2000 Sb.)

Regiony dělíme podle funkčních vazeb propojenosti na homogenní a heterogenní.

Homogenní regiony jsou spíše ve fyzické geografii např. klimatické regiony, než v socioekonomické geografii např. geografie zemědělství. Vyznačují se především podobnými nebo stejnými znaky a odchylkami s okolními regiony, což v praxi znamená, že

rozdíl mezi regiony je výrazně větší klasický rozdíl uvnitř v regionu. Bylo však prokázáno že jen málo regionů jsou stoprocentně stejnorodé. Z čehož vyplývá, že prostorové rozdíly jsou založeny v odlišných intenzitách racionalizačních hledisek. (R. Wokoun, P. Mates, J. Kadeřábková a kol., 2011, s. 87)

Heterogenní regiony jsou zaměřeny na svoji vnitřní strukturu a organizaci. Můžeme je charakterizovat jako vzájemně propojené základní jednotky různých velikostí. Spočívají často z nodálních regionů nebo z nodálních center a zázemí. Nodální region je založen na procesu vzniku protikladnosti prostoru ve vztahu jádro a okrajová část. Realizují se ve vztahu k pohybu lidí, informací či energie. Na příkladu dojezdového regionu můžeme nodální region určit z počtu obyvatel, kteří dojíždí z okrajových oblastí do samotného jádra regionu. Za zakladatele tohoto konceptu považujeme Johana Heinricha von Thunena a Alfreda Webera. (R. Wokoun, P. Mates, J. Kadeřábková a kol., 2011, s. 87)

1.3 Mikroregion

Pojem mikroregion s námi z historického hlediska není dlouho, jelikož do roku 2000 neexistovala v České republice legislativa upravující sdružování obcí do větších celků. Tato skutečnost se změnila, když byl přijat Zákon o obcích č.128/2000 Sb., ve kterém jsou právně definované základní podoby spolupráce mezi obcemi v oblasti výkonu samostatné působnosti. Takže mikroregiony, které vznikly před přijetím tohoto zákona, se musely přeměnit v dobrovolné svazky obcí.

Mikroregion můžeme tedy chápat jako soustavu venkovských obcí s vrchní hranicí počtu obyvatel 2000-5000. Obce v mikroregionu jsou propojeny svou geografii, historickými souvislostmi a socio-ekonomickými vztahy.

Spolupráce mezi obcemi se většinou uskutečňuje dle:

- smlouvy, která se uzavře pro splnění konkrétního cíle,
- smlouvy, o vytvoření dobrovolného svazku obcí dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích,
- založením právnické osoby dle obchodního zákoníku mezi dvěma či více obcemi. (Ivo Škrabal, Svatava Nunvářová, 2006, s. 19–23)

Pro fungování a úspěšné založení mikroregionů je potřeba naplnit čtyři základní podmínky:

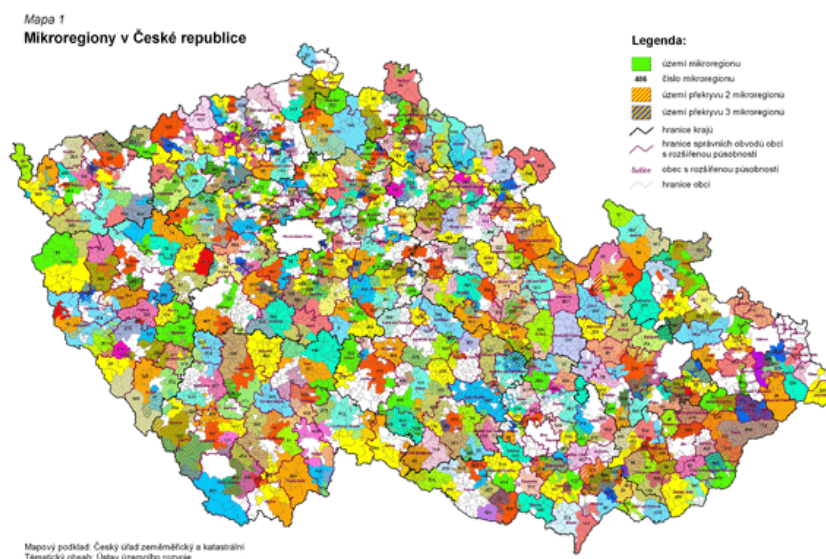
- Ve více sousedících obcích jsou stejné problémy rozvoje a obnovy, které souvisí s historickými kořeny a přírodními úkazy.

- Návrh vznikl od zastupitelstev, občanů obcí.
- Přenesení části kompetencí a pravomocí na orgány svazku obcí, a to od jednotlivých samosprávních orgánů obcí.
- Uznávání skutečnosti, že ne vše, co svazek obcí vybuduje, přinese stejné výhody pro všechny obce, a to jak z věcného za i časového hlediska. (kolektiv autorů, 2008, s. 26)

V kolektivu autorů (2008, s. 26) je také zmíněno mnoho zásad pro efektivnost fungování mikroregionu. Jsou to například zásady:

- vytvoření vyváženého obsahu a rozsahu stanov obcí,
- vytvoření flexibilní konstrukce svazku, respektování stanovisk jednotlivých členů, efektivnost v kontrole a návaznosti strategii rozvoje,
- stanovení jednoznačných pravidel hospodaření ve svazku, tj. pravidel pro získávání finančních prostředků a následujícímu nakládání s nimi, ale taktéž i hospodárnost s ostatním majetkem,
- vymezení činností, kterými se svazek bude z dlouhodobého hlediska zajímat.

V České republice můžeme v současné době najít 788 mikroregionů z toho víceúčelových 582 a jednoúčelových 206. Většinou se jedná právě o koordinaci celkového rozvoje například plynofikace obcí, ochrana životního prostředí, obnova krajiny, obnovení historického jádra obcí apod. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2019)

Obrázek 2 mapa mikroregionů, zdroj: ministerstvo pro místní rozvoj

Binek (2011, s. 34) říká, že mezi hlavní aktéry regionálního rozvoje mikroregionu zahrnujeme:

- samostatné obce,
- místní akční skupiny,
- management svazků obcí,
- významné regionální zaměstnavatele,
- významné instituce, které na území působí.

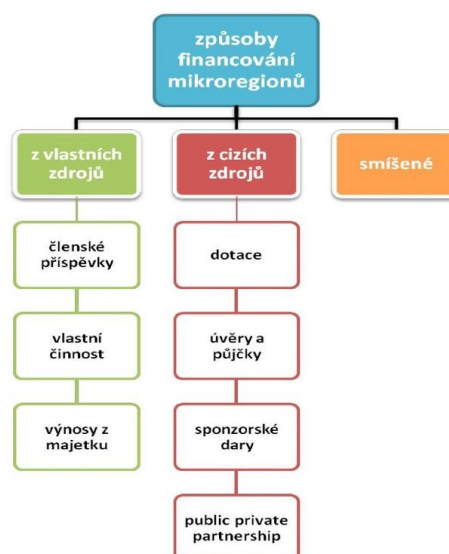
1.3.1 Financování mikroregionu

Pro financování mikroregionů využíváme dva okruhy, a to financování vnitřními a vnějšími zdroji.

Co se týče vnitřních zdrojů, tam se skládají členové mikroregionu do společného fondu, kterými se činnost financuje. Výše příspěvku se nejčastěji určuje vynásobím počtu obyvatel s částkou stanovenou rozhodnutím valné hromady. Taktéž se částka může rozdělit rovným dílem či se určí metodou ad hoc (za určitým účelem), podle stanovené výšky výdajů v daném roce.

Vnější finanční zdroje jsou z většiny případů příspěvky z krajského rozpočtu, dotace zejména z evropských či národních fondů nebo finance z programu obnovy venkova.

Lze použít i třetí možnost financování mikroregionu, což je mix těchto dvou okruhů. Jedná se o částečné financování z okruhu vnitřního a částečné financování z okruhu vnějšího. (Ivo Škrabal, Svatava Nunvářová, 2006, s. 90)

Obrázek 3 způsob financování mikroregionů, zdroj: Nunvářová

Důležitou součástí, která se ale často opomíjí, je i dobrovolná účast a práce aktivního obyvatelstva či členů mikroregionu. Jedná se o pozitivní prvek zapojení místních partnerů, která spočívá na principu zapojení místních občanů je jednotlivých činností.

Zapojení veřejnosti do rozhodovacího procesu mikroregionu je klíčový, a to převážně do:

- organizační struktury a systému řízení mikroregionu,
- strategického plánování,
- realizace projektů,
- vyhodnocení aktivit mikroregionu.

Zapojení veřejnosti vede k celkovému zvýšení společenské úrovně mikroregionu, jelikož jde o společný zájem všech účastníků, bez ohledu na to, koho reprezentují.

Mezi základní principy zapojení veřejnosti patří:

- rovné postavení všech,
- předem dohodnutá pravidla pro případné připomínky,
- otevřenost procesu vzhledem k možnostem účastníků,
- předem stanovené, jak se bude rozhodovat o obsahu, rozsahu a celkové podobě konkrétních pracích. (Ivo Škrabal, Svatava Nunvářová, 2006, s. 92-93)

1.3.2 Rozvojové nástroje mikroregionu

K uskutečnění činností slouží tzv. regionální nástroje, které se využívají k výkonu a podpoře pro rozvoj. Nezbytné pomůcky jsou svázány jistou technikou s daným postupem. Předpokladem pro kvalitní rozvoj území je výstižná volba nástrojů pro řízení a následný rozvoj. Rozlišujeme tyto kategorie:

- Legislativní a administrativní nástroje (zákony, vyhlášky, právní předpisy)
- Nástroje koncepční (plány, programy, dokumentace)
- Nástroje institucionální (spolupráce institucí, zapojení občanů)
- Nástroje finanční (podpora, dotace)
- Věcné nástroje (služby, infrastruktura)
- Sociálně-psychologické nástroje (motivace, vzdělání)

Rozvojové procesy jsou ovlivněny zvyšováním ekonomicko-sociálním rozvojem i kvalitou života dílčích sídel. (Bínek, 2011, s. 83; Krbová, 2017, s. 125)

Z hlediska dynamiky, jsou důležité nástroje pro rozvoj území:

- vybavenost občanů,
- přírodní zdroje,
- kulturní zdroje,
- klimatické prostředí,
- příležitosti k podnikání,
- dopravní obsluha,
- kvalita infrastruktury,
- možnosti využití obchodních vztahů,
- dostupnost bytového fondu,
- množství volných pozemků a ceny nemovitostí,
- možnost zaměstnanosti občanů. (Krbová, 2017, s. 126)

2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ A MIKROREGIONY

Od 90. let 20. století je vytváření strategických dokumentů důležitý podnět pro spojování obcí, regionů, mikroregionů. Tato problematika se stává dilematem už řadu let. Nejčastěji kladenými otázkami ohledně strategického plánování jsou:

Jestli plánovat?

Z jakého důvodu plánovat?

Kdo by to měl plánovat?

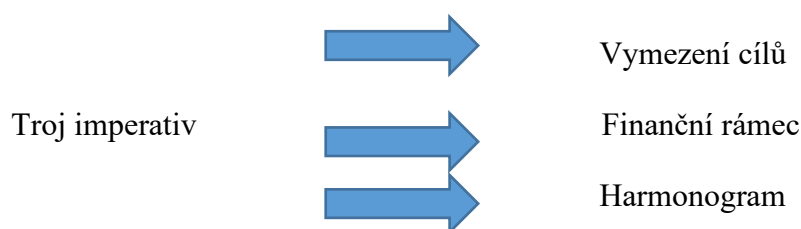
Dle Krbové (2017, s. 28-29) se regionální plánování charakterizuje jako určitý promyšlený proces opatření, který vytváří a prosazuje společný zájem podmínek určitých regionů k realizaci, která je založena na logickém postupu a vychází z územního plánování.

2.1 Strategie

Definice tohoto pojmu není úplně jednostranná a jednoduchá, jelikož definic tohoto pojmu je mnoho. Krbová (s. 46–47, 2017) uvádí definici několika autorů, například – Mallya definuje strategii jako trajektorii, která směřuje k předem určeným cílům, Kovář formuluje strategii jako realizaci rozvojových plánů. Mintzberg pochopil strategii jako plán v podobě 5P, který udává návod pro budoucnost.

Můžeme tedy říct, že strategii můžeme chápat jako návod, díky kterému můžeme dosáhnout předem daných cílů, určuje postupy, jak se k naplnění cílů dopracovat.

Každá strategie, strategický plán by měl mít tzv. trojrozměrnost strategie, což znamená věcné a časové dimenze a vymezení důležitých zdrojů.

Kdy věcné vymezení najdeme ve vizích, cílech, aktivitách, které byly navrženy a také v postupu k docílení cílů.

2.2 Strategické plánování

Strategické plánování se považuje za běžný používaný nástroj sociálního a ekonomického rozvoje. Lze říct, že strategické plánování tvoří uspořádané řízení jakékoliv firmy, obce, regionu, mikroregionu.

Veřejný sektor pro dosahování vyšší kvality, přebíral postupy a techniky řízení ze sektoru soukromého. Strategické plánování na úrovni veřejného sektoru je spojováno s příležitostmi čerpat dotace z fondů Evropské Unie.

2.2.1 Proces strategického plánování

I přes mnohé odpůrce, je strategické plánování využito ve veřejné správě i mimo oblasti regionálního či mikroregionálního rozvoje. Jedná se totiž z hlediska doby o dlouhodobý a souhrnný proces, který probíhá za podmínek určité neurčitosti a je ovlivněn politickými i legislativními podmínkami. (Wokoun a kol., 2008, s. 40-41)

Hlavními přínosy strategického plánování jsou:

- dlouhodobé a komplexní řešení problémů,
- vytváření základů při rozhodování, co je prioritní,
- umožnění využít patrné i nepatrné zdroje (lidské i finanční),
- soustředění se na řešení hlavních problémů,
- určení potřebných směrů z dlouhodobého hlediska,
- zmírnění negativních dopadů hrozeb a pomoc maximálně využít příležitosti. (EC Consulting, ©2008-2014)

2.2.2 Struktura strategického dokumentu

Součástí každé strategie je vymezení základních předpokladů, které vedou k úspěšné strategii. Zabývá se možnostmi, které se v daném mikroregionu či regionu mohou rozvíjet. Tyto předpoklady zobrazujeme ve strategickém plánu, který obsahuje:

- analýzu a syntézu,

- návrh strategie s dosažením cíle,
- implementace,
- hodnocení.

Strategické dokumenty se v posledních letech staly neměnné a skládají se z:

- socioekonomické analýzy,
- SWOT analýzy,
- návrhové části.

Socioekonomická analýza

Úkolem socioekonomické analýzy je seznámit se se situací dané oblasti, což zahrnuje popsání nejdůležitějších souvislostí a na tomto základě vyhodnotit stav současný. Skládá se ze dvou částí:

- sběr dat,
- následná analýza dat. (Krbová 2016)

SWOT analýza

SWOT analýza se vytváří na základě analýzy socioekonomické. Zaměřuje se především na vnitřní (silné a slabé stránka) a vnější (příležitosti a ohrožení) identifikaci faktorů. Tato analýza je povinnou složkou každé strategie.

S – Strengths

W – Weaknesses

O – Opportunities

T – Threats

Hlavní úkol této analýzy je přehledné analyzování současné situace, jelikož stojí na rozhraní návrhové a analytické části. (Krbová 2016)

Tabulka 1 SWOT analýza, zdroj: vlastní

Stránky	Pomocné	škodlivé
Vnitřní	Silné stránky	Slabé stránky
Vnější	Příležitosti	Hrozby

SWOT analýza má své výhody i nevýhody. Mezi výhody ředíme jednoduchost, dobrá přehlednost a výstižnost, zatímco k nevýhodám patří hierarchie problémů, subjektivita analýzy a staticnost.

2.2.3 Strategické dokumenty

Na území České republiky jsou platné dokumenty, které se dělí do 5 oblastí: Dokumenty mezinárodní, národní, dokumenty krajů, mikroregionů, měst a obcí.

Mezinárodní dokumenty

Jsou zde zastoupeny dokumenty mezinárodních organizací, v nichž je Česká republika součástí. Konkrétně to jsou dokumenty:

- **Evropské Unie** – Akční plán digitálního vzdělání EU, úmluva o krajině, Nová evropská agenda pro kulturu, Nový impuls pro evropskou demokracii 2019-2024 a mnoho dalších.
- **OSN** – **Agenda OSN** pro udržitelný rozvoj 2030, Kjotský protokol k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu, UNECE Strategie pro vzdělávání pro udržitelný rozvoj a mnoho dalších.
- **UNESCO** – **UNESCO** Střednědobá strategie 2014-2021, UNESCO Globální akční program pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji
- **Visegrádská skupina** – **Společná** strategie územního rozvoje států V4+2 (Databáze strategií, © 2020)

Národní dokumenty

Úkolem těchto dokumentů je zajištění růstu zaměstnanosti, konkurenceschopnosti. Je zde formulován postoj státu na podporu regionálního rozvoje. Tyto strategie jsou rozděleny na základě ministerstev, které je zpracovalo.

Ministerstvo dopravy – bílá kniha – Koncepce veřejné dopravy 2015-2020 s výhledem do roku 2030, vize rozvoje autonomní dopravy, koncepce letecké dopravy ČR 2016-2020...

Ministerstvo financí – Aktualizovaná strategie přistoupení ČR k eurozóně, konvergenční program ČR...

Ministerstvo kultury – Státní kulturní politika ČR 2015–2020, Koncepce památkové péče v ČR 2017–2020, koncepce rozvoje knihoven 2016-2020...

Ministerstvo pro místní rozvoj – Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020, strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Úřad vlády ČR – Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR 2021+

Dokumenty krajů a NUTS2

Všech 14 krajů a 8 regionů NUTS, mají svoji strategii, která je různě dlouhé období. Například Olomoucká kraj má Strategii rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje 2021–2027.

Výjimku má hlavní město Praha, která má strategické dokumenty na úrovni města. (Databáze strategií, © 2020)

Dokumenty mikroregionů

Zde řadíme dokumenty, jakou jsou – integrované plány rozvoje území, dokumenty místních akčních skupin, dokumenty integrovaných skupin investic. Například MAS – Moravská brána, do kterého mikroregion Lipensko patří má strategii – CLLD MAS Moravská brána 2014–2020. (Databáze strategií, © 2020)

Dokumenty měst a obcí

Tyto dokumenty mají identifikovat předpoklady či problémy dané obce a města. Poskytují návrhy projektů a stanovují jednotlivé priority na rozvoj.

3 KULTURA

V následující kapitole se seznámíme s pojmem kultura. Rozdělíme si kulturu z pohledu EU a následně z pohledu ČR. Také se seznámíme s pojmem tradiční lidová kultura, řekneme si, co je kulturní událost. Informace zazní i o UNESCO, o světových památkách UNESCO, o hlavním městě kultury EU a o financování v kultuře.

3.1 Pojem kultura

Pojem „kultura“ má nespočet významů, které bývají definovány v několika souvislostech. V minulosti tento pojem byl spojován s obděláváním zemědělské půdy, ale později se jeho význam obohatil i o jevy duchovní. Kulturu tedy můžeme definovat jako estetickou a uměleckou aktivitu lidí a představuje rozvoj společnosti ale také způsob života či životní styl lidí.

Patočka a Heřmanová (2008, s. 9-11) rozdělují kulturu do čtyř oblastí.

První oblast souvisí s lidskými aktivitami, které ekonomicky využívají přírodní zdroje, Jedná se o péči o půdu spjatou s pěstováním rostlin, chov zvířat a celkově o využití půdního fondu.

Druhá oblast souvisí s procesem kultivace člověka „socializace“. Zde se jedná o výchovu, vzdělání a začlenění člověka do společnosti. Jde zde převážně o fyzický a duševní stav jedince a jeho následný rozvoj.

Třetí oblast je spojena s mezilidskými vztahy, a to ve formě péče o zdokonalování se v komunikaci mezi lidmi. Převážně osvojení pojmů elegance, vkus, ohleduplnost či celková kultivovanost člověka.

Čtvrtá oblast se vztahuje k duchovní kultuře a náboženským ideologiím všeho druhu. Mluvíme zde o rituálech, mýtech či legendách. V dnešní době se nespojuje pouze s náboženstvím, ale i menšinami či skupinami, které se vymykají z kulturního kontextu dané společnosti. Zapojením těchto skupin do společnosti je základem pro pochopení jiné kultury či odlišných ideologií a dává se tím předpoklad pro lepší řešení momentálních sociokulturních konfliktů.

Můžeme tedy říct, že kultura je základním a významným faktorem života všech občanů. Přispívá k rozvoji morálky, intelektu ale i k soudržnosti s celkovému rozvoji ve společnosti.

Kulturu rozčleňujeme na lokální a masovou nebo na venkovskou a městskou. (Patočka, Heřmanová, 2008, s. 65-66)

Lokální x masová kultura

Za **lokální kulturu** považujeme systém určitého regionu, a jedná se o kulturu, která spočívá v uchování kulturních tradic v regionu. Na rozdíl od **masové kultury**, které je určena pro široký okruh lidí bez rozdílu.

Venkovská x městská kultura

V prostorovém slova smyslu nejsou hranice těchto dvou kultur rozděleny. Je to proto, že jak v současnosti, tak i v minulosti se často prolínaly. K tomuto prolínání docházelo především v atraktivních příměstských oblastech. Obecně však můžeme říct, že hlavní odlišností mezi těmito kulturami je zpravidla působení na městskou část, a to díky vyšší socioekonomické struktuře a díky častějšímu ovlivňování populární kulturou a globalizačním tlakem, na rozdíl od venkovské kultury, kde přikládají větší důraz na tradice.

Každá z kultur má své hmotné i nehmotné prvky. **Za hmotné prvky** považujeme:

- lidovou architekturu,
- technické či vojenské památky,
- sakrální památky či panská sídla,
- umělecké či uměleckořemeslné památky,
- historické zahrady a parky,
- kulturní krajiny.

Za **nehmotné prvky** jinými slovy „neviditelné“ nebo nejednoznačné považujeme:

- náboženský život,
- tradiční zvyky (masopust, stavění máje, dožínky, vynášení Morany apod.),
- písně a tance,
- soužití v domácnostech apod.

Víme, že na jedné straně stojí kultura, které je spjata s historií a historickým vývojem s kulturní pamětí každé komunity, kdežto na straně druhé je i moderní styl života spjatý s neustálým rozvojem společnosti. (Patočka a Heřmanová, 2008, s. 9-23)

3.2 Kultura v Evropské unii

V Evropské unii se můžeme setkat v celou řadou odlišných kultur. Smyslem multikulturním společností je především obohatit život všech občanů v Evropské unii. Úlohou Evropské unie je především podpora a značná koordinace činností všech členských států o zachování kulturního dědictví či podpora a vzájemná spolupráce mezi kulturními institucemi. (Kultura a média, 2018)

„V roce 2006 byla přijata Evropská strategie pro kulturu, která si jako cíle stanovila prosazování mezikulturního dialogu a kulturní rozmanitosti, podporu kreativity skrze kulturní odvětví a prosazování kultury jako klíčového komponentu mezinárodních vztahů Evropské unie v celosvětovém měřítku.“ (Kultura a média, 2018) K tomuto se váže dokument, který se nazývá Kreativní Evropa, a to pro roky 2014-2020. Tento program měl za úkol podporu kinematografie, umění a kreativní odvětví s účelem vytvoření pracovních míst. K hlavním cílům patřil rozvoj evropské kultury, práce s publikem, sběr dat a také podporu ve využití digitálních technologií. (ec.europa, 2017)

V novém návrhu kreativní Evropa 2021-2027 jsou značné změny. Dosud byl program přístupný jen menším organizacím, zatímco nyní bude přístupný i jednotlivcům. Hlavní prioritou se stala ekologická udržitelnost projektu, podpora tématu rovnost mužů a žen nebo podpora přístupu a účasti osob se zdravotním postižením. (kreativní Evropa, 2020)

3.2.1 Hlavní město kultury EU

Od roku 1985 byl titul hlavní město kultury EU propůjčován každý rok jen jednomu městu. Prvenství v tomto titulu má Řecké město Athény. Od roku 2000 se tento titul uděluje dvou či třem městům v evropské unii a mimořádně i mimo ni. Pro letošní rok 2021 se tímto titulem pyšní 3 města, a to Eleusis v Řecku, Temešvár v Rumunsku a Novi Sad v Srbsku.

2 česká města se tímto titulem také mohou pochlubit. Praha tento titul dostala r. 2000 a Plzeň roku 2015. Město, kterému byl tento titul udělen má po celý kalendářní rok možnost představit kulturní život ve městě. Dnes již víme, že další české město se tímto titulem může pochlubit v roce 2028.

Města se vybírají na základě kulturního programu, který by měl zapojit místní obyvatele, měl by přispět k dlouhodobému rozvoji a také by měl mít silný evropský rozměr. Do letošního roku se titulem hlavní město EU pyšní více než 60 měst. (Patočka, 2017, s. 97; mkr.cz)

3.2.2 UNESCO

United National Educational, Scientific and Cultural Organization neboli organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu je specializovanou agenturou OSN, která se zaměřuje na podporu světového míru a bezpečnosti v mezinárodní spolupráci v oblasti vzdělání, vědy a kultury. V této organizace se nachází 193 zemí a 11 přidružených členů celého světa.

K nejvýznamnějším dokumentům organizace patří Úmluva na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu, Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví, Úmluva o opatřeních zákazu a zamezení nedovoleného dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků a Úmluva o ochraně a zdůrazňování diverzity kulturních projevů. (Kučová, 2009, str. 25-26)

Památky v Evropě

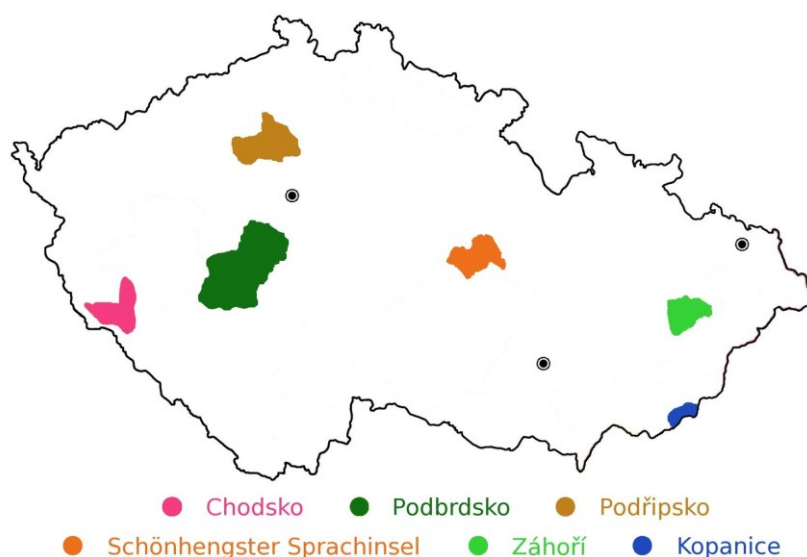
- Itálie – Benátky,
- Španělsko – díla Antonia Gaudího,
- Belgie – historické centrum města Bruggy,
- Rakousko – historické centrum města Salzburg,
- Řecko – klášter Meteora,
- Chorvatsko – národní park Plitvická jezera,
- Anglie – Tower v Londýně.

Památky v ČR

- Praha – historické centrum města,
- Český Krumlov – historické centrum města,
- Telč – historické centrum města,
- Zelená Hora – poutní kostel sv. Jana Nepomuckého,
- Kutná Hora – historické centrum města, Chrám sv. Barbory, katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci,
- Lednicko-valtický areál,
- Kroměříž – zahrady a zámek,
- Olomouc – sloup Nejsvětější trojice.

3.3 Kultura v České republice

Každý z nás žije v určitém místě a je ovlivněn mnoha faktory jako například země, kraj, region oblast, a spolu s ostatními tvoříme jak rodinné, profesní ale i územní společenství. Česká republika je země s bohatými kulturními tradicemi a dědictvím. Na mapě můžeme určit oblasti, které svoji charakteristiku mají již v názvu. Tohle pojmenování bylo určeno již v minulosti a charakterizuje se tím specifický způsob chování, způsobu života, nářečí,

Obrázek 4 oblasti se specifickou kulturou, zdroj: národní muzeum

gastronomie, hudby a podobně. Představují specifickou kulturu a prostředí. Mluvíme zejména o Chodsku, Slovácku, Valašsku, Záhoří a podobně.

Nejčastěji jsou označovány pojmy kulturní region nebo národopisná oblast. Když Českou republiku přirovnáme na mezinárodní úrovni, zjistíme, že máme velmi hustou síť památkově chráněných historických sídel či oblastí, hustou síť kulturních památek a mnoho kulturních institucí – zejména galerií, muzeí, nespočet knihoven i divadel. Mimořádně významná je i síť památek jako jsou hrady a zámky s původním interiérem, které jsou trvala zpřístupněny veřejnosti, což má přínos pro kulturní, výchovný a naučný přínos pro širokou veřejnost. (Wokoun a kol., 2008, s. 78-81, Heřmanová, Chromý a kol., 2009, s. 62-63)

3.3.1 Tradiční lidová kultura

Lidovou kulturu musíme chápat jako součást historického vývoje, která je stále ovlivňována novodobými prvky. Je to součást kultury za určité období na určitém místě. Do tradiční lidové kultury zahrnujeme tradice, folklor, zvyky a obyčeje, tance, písně, hry, hudbu,

řemesla ale i tradiční lidovou slovesnost. Znakem pro lidovost je anonymita autorů a převážně bez písemné formy. Díla se přenášely slovně z generace na generaci a postupně se dostávaly k širšímu počtu posluchačů až se dostaly do různých sborníků, kronik či literárních děl. Největší rozmach lidové kultury, kterou můžeme nazývat i kulturou venkovskou byl počátek 18. století zhruba do poloniny století devatenáctého. Některé prvky se však dochovaly dodnes a přežívají v tzv. Národopisných oblastech, jedná se o tzv skanzeny, kde můžeme vidět typická obydlí pro danou oblast, typické oblečení (kroje) a slyšet typické nářečí. Mezi hmotné lidové výrobky patří dřevěné hračky, malby na sklo, malovaný nábytek, proutěné výrobky, kovářské výrobky, hubení nástroje a mnoho dalších děl.

Oblasti známé svojí lidovou kulturou jsou převážně: Horácko a Haná, Valašsko, Slovácko, Chodsko, Podkrkonoší, Kopanice, Záhoří, oblast jihočeských Blat, Doudleby, Oblasti Plzeňska. (Patočka a Heřmanová, 2008, s. 27-30)

3.3.2 Kulturní událost

Každé město či region, pořádá tzv, kulturní události. Jsou to předem naplánované akce a každá z nich je jedinečná právě díky svému prostředí a komunitě lidí. Oblíbenost těchto akcí je zapříčiněna svojí jedinečností a nezaměnitelností, jelikož i když se udělá stejná akce v jiném městě či regionu, nikdy se nevytvoří stejné podmínky, nikdy nebude stejné prostředí tudíž i celková atmosféra akce bude odlišná. Tyto akce vyžadují účast lidí, protože neúčast se rovná ztracené příležitosti. (Patočka, 2017, s. 86-87)

Patočka (2017, s. 79-83) hodnotí kulturní události díky aplikaci **konceptu 3E**. Tento koncept by vždy měl odpovídat technice SMART, kdy každý ukazatel hodnotí splněný předem daných cílů:

S – specific (specificky, konkrétní),

M – measurable (vyhodnotitelný, naměřitelný),

A – achievable (lehce dosažitelný, motivující),

R – realistic (reálný, smysluplný, realistický),

T – time-bound (časově ohraničený).

Každý z výše specifikovaných ukazatelů by měl mít nastavený počáteční stav a předpokládaný cíl či cílovou hodnotu stavu. Když tyto hodnoty splníme, je dále možné

sledovat změny hodnot jak u počáteční, tak i výsledný stav či můžeme pozorovat růst a trend vývoje. Patočka také rozlišuje 4 základní okruhy konceptu 3E:

- identifikační ukazatele (místo a čas konání, název a typ události),
- účelnosti ukazatele (naplňování cílů),
- účinnost ukazatele (ekonomicko-organizační pohled),
- ukazatel hospodárnosti (účetní pohled – finance).

Jeden z nejdůležitějších faktorů je vybrání vhodného lokality pro pořádání kulturní události. Každá událost má své pozitivní i negativní dopady.

Tabulka 2 pozitivní a negativní dopady, Zdroj: Patočka (2017, s. 83)

Pozitivní dopady	Negativní dopady
Lepší nabídka služeb či zboží	Nedostatek ubytovacích kapacit a následné přetížení
Lepší obraty podnikatelů	Zvýšení cen za produkty
Lepší postavení města či regionu	Navýšení odpadu, znečištění
Obnova veřejného prostranství	Dopravní kolaps, přeplněné parkoviště

Díky těmto dopadům je jeden z nejdůležitějších faktorů vybrání vhodné lokality pro pořádání kulturní události. Pro tohle rozhodnutí je potřeba sledovat:

- Snadnou dostupnost – důležitá je dostupnost jak veřejnou, tak i vlastní dopravou, zda se bere i v potaz kvalita a kapacita místní komunikace
- Dispozice místa – ani moc velké prostranní ale zároveň ani malé, návštěvníci se musí cítit komfortně. Nesmí mít pocit stísněnosti, ale také se v místě nesmí ztrácet.
- Vybavenost – dostatečná vybavenost v oblasti obchodu, toalet, parkoviště či ubytovacích a stravovacích zařízeních.
- Atraktivita – čím více kulturních, přírodních či jiných zajímavostí, tím je daná lokalita zajímavější.
- Bezpečnost – prevence kriminality ale i bezpečný pohyb pro osoby imobilní či jen částečně mobilní

Pro všechny události je důležité vnímat přínosy, které vyplývají z jejich tradice a opakování, jelikož i občané, kde se tyto události konají pravidelně chtějí vidět přínosnost pro komunitu.

3.4 Ministerstvo kultury

Hlavním orgánem pro oblast kultury v České republice je Ministerstvo kultury. Bylo zřízeno dle zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR. Ministrem pro tuto oblast od roku 2019 je Lubomír Zaorálek.

Ministerstvo vykonává agendu státní správy, a to převážně v oblasti knihovnictví a muzejnictví. Také řídí Památkovou inspekci což je specializovaný orgán pro kontrolu v oboru státní památkové péče.

Působností tohoto ministerstva je v:

- oblasti pro umění, kulturní památky či kulturně výchovná činnost,
- oblasti náboženských společností a církve,
- informačním tisku, neperiodickém tisku,
- výrobě a obchodu ve sféře kultury,
- realizování autorských zákonů
- přípravě návrhů zákonů pro televizní s rozhlasové vysílání. (Ministerstvo Kultury, © 2021)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MIKROREGIONU LIPENSKO

Socioekonomická analýza uvádí nynější stav mikroregionu a znázorňuje podklady k vytváření rozvojové dokumentace. Rozebírá jak geografii, demografii, ekonomickou stránku území tak i stránku sociální. V této kapitole si tedy přiblížíme mikroregion, obyvatelstvo, jednotlivé obce a jejich rozpočet a také místní akční skupinu, která v tomto mikroregionu sídlí a kooperuje.

4.1 Charakteristika mikroregionu

Mikroregion Lipensko byl založen v prosinci roku 2001 a je tvořen dobrovolným svazkem obcí, kterými jsou:

- Lipník nad Bečvou (se svými 4 místními částmi: Loučka, Trnávka, Podhoří a Nové Dvory),
- Bohuslávky,
- Dolní Újezd (ke kterému patří místní část Skoky a Staměřice),
- Hlinsko,
- Jezernice,
- Kladníky,
- Lhota,
- Oldřichov,
- Osek nad Bečvou,
- Týn nad Bečvou,
- Veselíčko (se svojí městskou částí Tupec).

Obrázek 5 Mapa mikroregionu Lipensko
zdroj: mikroregion Lipensko

Tento mikroregion najdeme v Olomouckém kraji a jeho rozložení spadá do samotného srdce Moravské brány s tím, že některé obce zasahují do Oderských a Hostýnských vrchů. Nejvýše položenou obcí je místní část obce Dolní Újezd – Staměřice, které leží 371 metrů nad mořem na rozdíl od Oldřichova, který je naopak nejnižší položenou obcí mikroregionu a leží 222 metrů nad mořem.

Mikroregion, co se týče krajiny, je velice rozmanitý. Kromě řeky Bečvy, zde najdeme i mnoho potůčků, rybníků, zemědělských lánů nebo v části kopcovité můžeme spatřit střídání polí s velkými plochami lesů, které jsou v předhůří výše zmiňovaných Oderských a Hostýnských vrchů.

Obrázek 6 obce v mikroregionu, zdroj: vlastní

Na území mikroregionu žije více než 14 tisíc obyvatel, díky čemuž se řadí mezi střední až větší mikroregiony Olomouckého kraje. Kromě Oldřichova patří všechny obce ke správnímu obvodu úřadu Lipníku nad Bečvou, takže Lipník se stal centrem pro celou tuto oblast. Většina obcí v mikroregionu jsou malé, a dokonce pět z nich nemá ani 500 obyvatel. Většina obcí mikroregionu je navázána na Lipník jak ve školství, zdravotnictví i v pracovních příležitostech. Některé obce mají své základní a mateřské školy, ale pouze první stupně s tím, že na druhý stupeň musí přestupovat do škol jiných. Výjimkou je obec Osek nad Bečvou, která má základní školu jak prvního, tak druhého stupně.

Rada

Tabulka 3 Rada mikroregionu, zdroj: mikroregion Lipensko

Osoba	Funkce	Obec
Ing. Miroslav Přikryl	předseda	Lipník nad Bečvou
Martin Engl	místopředseda	Osek nad Bečvou
Ing. Pavla Jochcová	Člen rady	Jezernice
Mgr. David Linhart	Člen rady	Hlinsko
Ing. Eduard Rýček	Člen rady	Dolní Újezd

4.1.1 Návrh rozpočtu mikroregionu Lipensko 2021

Tabulka 4 Návrh rozpočtu mikroregionu Lipensko 2021, zdroj: mikroregion Lipensko

		Schválený rozpočet 2020	Očekávaný rozpočet 2020	Návrh Rozpočtu 2021
Příjmy	Neinvestiční přijaté transfery od obcí	141 850	141 850	141 600
	Příjmy z úroků	150	17	100
	PŘÍJMY CELKEM	142 000	141 867	141 700
Výdaje	Odměny za užití duševního vlastnictví	3 500	0	3 200
	Nákup materiálu	20 000	420	20 000
	Poštovní služby	100	31	100
	Nákup ostatních služeb	84 000	41 698	84 000
	Opravy	3 000	0	3 000
	Cestovné	8 000	0	8 000
	Pohoštění	15 000	17 153	15 000
	Věcné dary	5 400	0	5 400

	Služby peněžitých ústavů	3 000	3 399	3 000
	VÝDAJE CELKEM	142 000	62 700	141 700

4.1.2 Obyvatelstvo

Webová stránka místopisy aktualizuje vždy na začátku roku počty obyvatel v obcích. Celkem v mikroregionu Lipensko žije 13955 obyvatel, tento počet byl zaznamenán k 1. 1. 2021. Nejvíce obyvatel žije v Lipníku nad Bečvou. Z níže uvedené tabulky vyplývá, že věkovou strukturu tvoří 50,56 % žen a 49,44 % mužů.

Tabulka 5 obyvatelé ke dni 1. 1. 2021 v Mikroregionu Lipensko, zdroj: místopisy

Obce	Celkem obyvatelé	Muži	Ženy
Lipník n. B.	7936	3896	4040
Osek n. B.	1283	627	656
Týn n. B.	831	416	415
Dolní Újezd	1205	630	575
Veselíčko	888	444	444
Bohuslávky	311	153	158
Jezernice	667	334	333
Lhota	330	166	164
Hlinsko	243	114	129
Oldřichov	111	54	57
Kladníky	150	65	85
Celkem	13955	6899	7056

4.1.3 Charakteristika jednotlivých obcí

Lipník nad Bečvou

Centrem mikroregionu je Lipník nad Bečvou. Město vzniklo již v raném středověku, kdy první zmínka je datována roku 1238, ale samotné město dle architektonických nálezů je

daleko starší. Byla to osada na obchodní neboli Jantarové stezce, která se vinula kolem řeky Bečvy napříč Moravskou branou až do Slezska.

Lipník je jeden ze dvou měst v Olomouckém kraji, které mají statut městská památková rezervace, a to od roku 1989. Najdeme zde přes 100 památkově chráněných objektů, kterými jsou například barokní kašny, měšťanské domy s podloubími, areál zámku se zámeckou zahradou, mariánský sloup, sluneční hodiny a mnoho dalšího.

Město svou katastrální rozlohou disponuje 4 958 hektary a pohybuje se v nadmořské výšce od 228 do 294 metrů nad mořem. V současné době se Lipník skládá z 5 městských částí:

- Lipník nad Bečvou I – Město,
- Lipník nad Bečvou III – Nové Dvory,
- Lipník nad Bečvou V – Podhoří,
- Lipník nad Bečvou VI – Loučka,
- Lipník nad Bečvou VII – Trnávka.

V minulosti byly součástí města i obce Bohuslávky, Jezernice a Týn nad Bečvou, které se osamostatnily.

Osek nad Bečvou

Obec se nachází necelých 5 kilometrů od centra mikroregionu Lipensko. První písemná zmínka k této obci je datována roku 1322, ve které se o Oseku hovoří jako o osadě s kostelem, hřbitovem a mlýnem. Tato obec disponuje rozlohou 1303 hektarů a pohybuje se v průměrné výšce 225 metrů nad mořem.

Týn nad Bečvou

Obec Týn nad Bečvou bývá často označován jako předhradí k hradu Helfštýn, který se tyčí nad touto obcí. První písemná zmínka pochází z roku 1447, kdy Týn patřil k Helfštýnskému panství. Tato obec disponuje rozlohou 1200 hektarů a jeho nadmořská výška činí 238 metrů nad mořem. Týn nad Bečvou není známý jen díky hradu Helfštýnu ale i díky hudebnímu skladateli Bedřichu Smetanovi, který v této obci pobýval a měl zde rodinu. Na počest jeho památky, se zde nachází i muzeum Bedřich Smetany.

Dolní Újezd

Obec se rozprostírá na svazcích Oderských vrchů a má dvě místní části Skoky a Staměřice. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1322, ale nedochovala se v originálním znění, tudíž nejstarší dochovanou zmínkou je zmínka z roku 1356. Dolní Újezd disponuje rozlohou 1081 hektarů, nadmořská výška se pohybuje v rozhraní od 285 do 371 metrů nad mořem. Místní část Staměřice tedy disponuje nejvyšší nadmořskou výškou celého mikroregionu.

Veselíčko

Veselíčko je obec ležící taktéž na úpatí Oderských hor necelých 5 km od Lipníka. Dle archeologických nálezů počátky osídlení spadají již do mladší doby kamenné. Však první zachovanou písemnou zmínku datujeme roku 1275. Rozloha obce činí 1317 hektarů a spadá pod ní i obec Tupec.

Bohuslávky

Bohuslávky jsou malou obcí necelých 7 kilometrů od Lipníka. Jejich rozloha činí 289 hektarů a v minulosti byla součástí města Lipník nad Bečvou. První písemná zmínka o této obci spadá do roku 1322.

Jezernice

Stejně jako obec Bohuslávky i Jezernice byla součástí Lipníka. Nachází se 4 kilometry severozápadně od centra mikroregionu. První písemná zmínka o této obci pochází ze 14. století, ale dle nálezů byla tato oblast osídlena již v mladší době kamenné. Součástí této obce jsou 2 osady Přední a Zadní Familie, a rozloha celkově činí 928 hektarů.

Lhota

Na hranicích se Záhořím, necelé 4 kilometry od Lipníka se nachází obec Lhota. Leží v nadmořské výšce 340 metrů a právem můžeme tuto obec označit za „bránu Záhoří“. První písemná zmínka je datována roku 1275, ačkoli nález pěti mohyl s popelnicemi a železným mečem hovoří, že obec byla osídlena dávno před tímto rokem. Nejtěžším obdobím pro tuto obec bylo období po třicetileté válce, kdy v obci zůstalo jen devět starousedlíků. Situace v obci se začala zlepšovat až zrušením nevolnictví kdy v obci začal růst počet obyvatel.

Hlinsko

Oblast v okolí této obce měla strategický význam již od pradávna. Svědčí o tom nálezy, které jsou vystaveny například v Muzeu Komenského v Přerově. Rozloha této obce činí 499 hektarů a jeho nadmořská výška 294 metrů.

Oldřichov

Nejmenší obcí mikroregionu Lipensko je Oldřichov. Jeho rozloha činí pouze 95 hektarů a rozkládá se 7 kilometrů od Lipníka. Tato obec vznikla roku 1787 díky rozparcelování sušického dvora pro šestnáct starousedlíků. První název obce byl Ulrychowitz neboli Ulrychovice. Tohle jméno bylo odvozeno od jména Ulrych, který byl význačným úředníkem olomoucké kapituly. Název Oldřichov byl přijat až v roce 1920.

Kladníky

Na samotném okraji záhorského kraje v nadmořské výšce 346 metrů, se nachází obec Kladníky. Rozloha obce je 346 hektarů a první písemná zmínka je z roku 1371. Název obce znamená ves kladníků neboli lidí, kteří rubali lesy.

4.1.4 Rozpočet obcí v mikroregionu

Rozpočty měst a obcí se vytváří každý rok a dělíme je na příjmy a výdaje. Tím že rozpočet pro následující rok schvalujeme na konci roku předešlého neboli rozpočet na rok 2020 schvalujeme v roce 2019, se schválený rozpočet může od skutečnosti lišit.

K největším výdajům za rok 2020 došlo v Lipníku nad Bečvou, které jakož to centrum mikroregionu se snaží neustále město zvelebovat.

V tabulce 6 vidíme, s jakým schváleným rozpočtem obce šly do roku 2020 a jaká byla skutečnost.

Tabulka 6 Příjmy a výdaje obcí v mikroregionu za rok 2020 v mil. Kč, zdroj: monitor.statnipokladna

Obec	Příjmy konsolidované		Výdaje konsolidované	
	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet	Skutečnost
Lipník n. B.	184	239	179	223
Osek n. B.	41	63	39	76
Týn n. B.	12	18	19	19
Dolní Újezd	26	36	58	23
Veselíčko	15	29	15	33
Bohuslávky	5	5	5	4

Jezernice	12	18	12	19
Hlinsko	4	4	4	2
Oldřichov	2	3	2	4
Kladníky	2	4	2	4
Celkem	303	419	339	407

Na tabulku 6 navazuje tabulka 7, kde můžeme vidět konsolidované saldo. Největší skutečné saldo má obec Osek nad Bečvou, a nejnižší Lipník nad Bečvou, po něm obec Dolní Újezd, u kterého můžeme vidět, že ve schváleném rozpočtu počítal s největším saldem a to -32 milionů.

Mnoho obcí sestavilo rozpočet tak, aby výsledek mezi příjmy a výdaji byl 0. Tomuto výsledku však docílila pouze jediná obec a to Kladníky.

Tabulka 7 Rozpočet obcí mikroregionu za rok 2020 v mil. Kč, zdroj:
monitor.statnipokladna

Obec	Saldo konsolidované	
	Schválený rozpočet	skutečnost
Lipník n. B.	5	17
Osek n. B.	2	-13
Týn n. B.	-6	-1
Dolní Újezd	-32	13
Veselíčko	0	-4
Bohuslávky	0	1
Jezernice	1	-2
Hlinsko	0	2
Oldřichov	0	-1
Kladníky	0	0

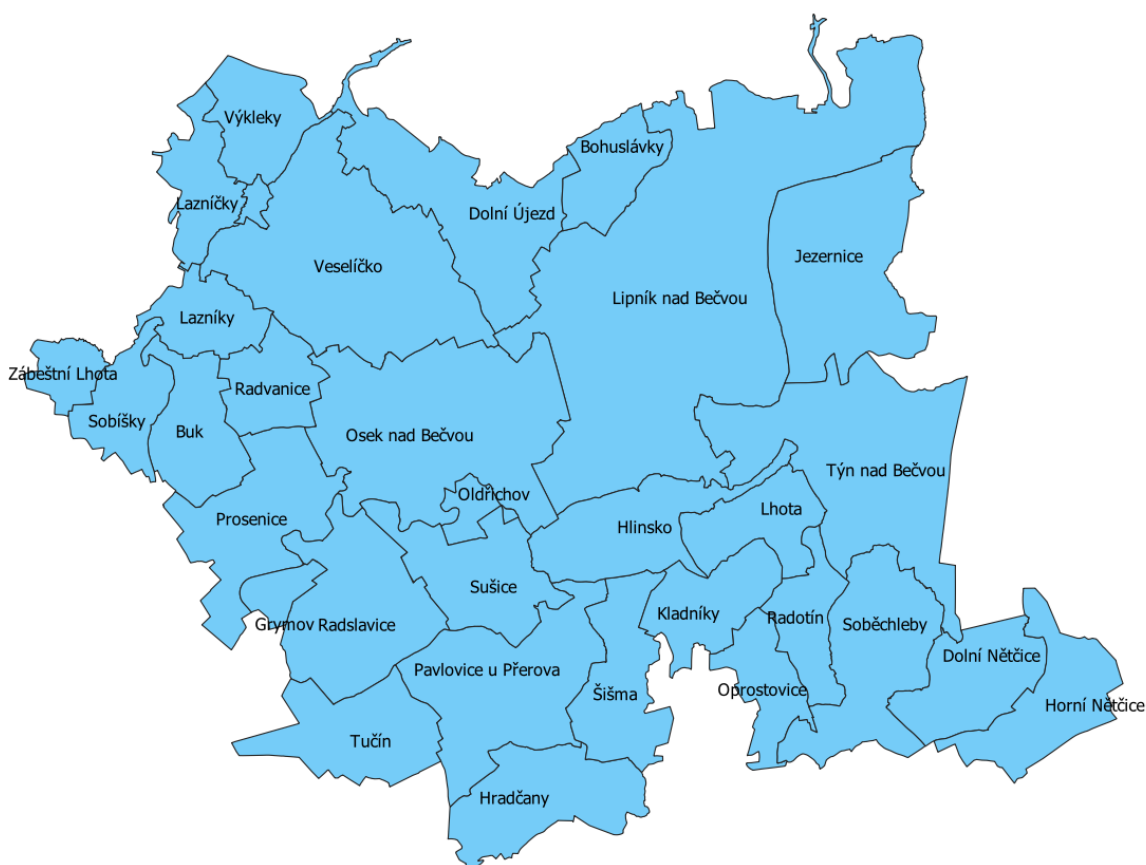
4.1.5 MAS – Moravská brána

Obrázek 7 Logo MAS – Moravská brána, zdroj: MAS – Moravská brána

MAS – Moravská brána je obecně prospěšná společnost. Tato společnost vznikla „restartem“ původní místní akční skupiny Záhoří – Bečva z roku 2005. MAS – Záhoří – Bečva tak roku 2013 nahradila MAS – Moravská brána v podobě, jak funguje dodnes. V této skupině nalezneme 3

mikroregiony a to Lipensko, Záhoří – Helfštýn a mikroregion Pobečví. Díky těmto mikroregionům rozloha MAS – Moravská brána činí 190 km² a nachází se v ní 22 tisíc obyvatel.

Obrázek 8 obce v MAS – Moravská brána, zdroj: vlastní

4.2 Analýza současného stavu kultury mikroregionu

Cílem této podkapitoly je především analýza stavu kultury v daném mikroregionu. Sledována je především kulturní aktivita jednotlivých organizací, tedy nabídka kulturních

akcí. Neméně důležité jsou i kulturně-historické předpoklady a přírodní památky mikroregionu.

4.2.1 Kulturní organizace

Kulturní život především zabezpečuje Středisko volného času, které patří pod městský úřad.

Pod tuto organizace patří

- Galerie Konírna,
- Kulturní dům ECHO.

Dalšími důležitými organizacemi, které organizují společenské akce jsou:

- základní umělecká škola Antonína Dvořáka,
- městská knihovna,
- farnost sv. Jakuba,
- okrašlovací spolek Lípa,
- základní školy, mateřské školky,
- TJ Sokol Osek nad Bečvou, Týn nad Bečvou, Dolní Újezd,
- Osečánek.

4.2.2 Kulturní aktivity

Nejvýznamnější akce v mikroregionu:

Lipník nad Bečvou

- Svatojakubské hody,
- Kov ve městě,
- Noc kostelů,
- košt vín,
- městský a farní ples,
- adventní trhy,
- březen měsíc čtenářů – noc s Andersenem, Host v knihovně (známé osobnosti pořádají besedy a čtou dětem, jsou to různí cestovatelé, léčitelé...),

- Lipník město výstavní (výstavy v galerii konírna, v domečku za městskou knihovnou),
- pohádkové město Lipník nad Bečvou – komentované prohlídky s 5 zastávkami. Na každé zastávce se inscenuje krátká pohádka),
- festival Pod Nebesy – promítání studentských filmů,
- dny evropského dědictví – Noční prohlídky města,
- večer pod hvězdami – komentované prezentace ohledně členských zemí EU s tradiční hudbou, tradicemi a jídlem – každý rok prezentace jiné země,
- předtaneční pro 9. ročníky základních škol,
- promítání u Čápa – promítání filmů 4x v létě v KD ECHO,
- řemeslný jarmark,
- adventní neděle a zapalování svíček s hudbou.

Veselíčko

- Pohádkový les,
- pálení čarodějnic,
- Napoleonské bitvy – Dobývání Veselíčka,
- dožínky, Pochování basy,
- šibřinky,
- záhorské slavnosti.

Týn nad Bečvou

- Šibřinky,
- lampionový průvod,
- vynášení Morany,
- Šela maraton,
- pietní akt – kladení věnce u příležitosti osvobození,
- sliv košt,

- velikonoční jarmark.

Helfštýn

- Noční výšlap na Helfštýn,
- hradní bál,
- promítání filmů – 2x v létě,
- sraz veteránů (co dva roky mají slavnostní start na náměstí v Lipníku, jiné roky z letiště v Drahotuších),
- knižní trhy – představují se zde malé nakladatelství,
- dny pražené kávy,
- sraz uměleckých kovářů – festival Hefaiston.

Dolní Újezd/Skoky/Staměřice

- Pálení čarodějnic,
- novoroční pochod ke kamenné boudě,
- kácení máje.

Jezernice

- Hodová sokolská zábava,
- zimní sokolský výšlap,
- sokolský discoples,
- ples obce Jezernice,
- šibřinky.

Kladníky

- Cyrilometodějské hody,
- drakiáda,
- loučení s prázdninami s ohňostrojem,
- pochovávaní basy,
- zájezd za poznáním.

4.2.3 Kov ve městě – Stálá expozice kovu

Každoroční akce, pořádaná městem Lipníkem nad Bečvou v hlavní turistické sezoně má název Kov ve městě. Jde o prezentaci kovářského umění přímo v historickém exteriéru městské památkové rezervace.

První dva ročníky byly díla vystavovány pouze na náměstí T. G. Masaryka a díla byly z deponiáře hradu Helfštýn, ale od třetího ročníku se Kov ve městě rozšířil i mimo prostory náměstí a exponáty se zapůjčily přímo z dílen hefaistonských kovářů.

Gramec

Přesně tímto způsobem se do Lipníka dostal i Gramec od Martina Štellerera, které se město na přání místních obyvatel rozhodlo zakoupit. Tohle dílo se tak stalo součástí stálé expozice a můžeme jej vidět před kulturním domem ECHO.

Vrata

V roce 2008, při čtvrtém ročníku Kovu ve městě, zde vystavovala skupina Kovový projekt. Členem skupiny je i akademický kovář Štěpán Klas, který se rozhodl exponáty obohatit o kovářské říkadla. Tato říkadla můžeme vidět na vratech bývalé požární zbrojnice, a i tento exponát je součástí stále expozice a je nazýván prostým názvem Vrata.

O.S.U.D.

Autora Štěpána Klause, velice oslovilo duchovno a převážně oblast meditační zahrady a hradby v blízkosti farního kostela. Na tento popud vytvořil dílo O.S.U.D., které město v roce 2008 zakoupilo. Dílo O.S.U.D. je v podstatě přesmyčka, která čerpá z křesťanské symboliky. Písmena lze přeskládat a číst jakou Soud, zároveň je ale můžeme vnímat jako autentické slovo osud, které ve čtenáři asociuje různé spektrum výkladů.

Kovová legenda vysvětluje jednotlivá písmena:

O	→	otec	→	OMNIPOTENS	→	VŠEMOHOUCÍ
S	→	syn	→	SANCTUS	→	SVATÝ
U	→	úděl	→	UBIQUE	→	VŠUDYPŘÍTOMNÝ

D → duch → DOMINUS → BŮH

Obrázek 9 Foto O. S. U. D., zdroj: vlastní

Houpací kůň

Houpací kůň Pavla Tasovského byl cíleně vykován pro 5. ročník výstavy. Houpací kůň byl po dobu 4 měsíců k vidění na náměstí T. G. Masaryka, kde se na této expozici houpali zástupci snad všech věkových kategorií, byl oblíbeným exponátem fotografů a také nejvyhledávanější objekt všemi milovníky kovářského umění bez rozdílu věku. Po skončení výstavy byl kůň vrácen majiteli, ale na přání obyvatel se tato kinetická hračka roku 2010 vrátila, a je k vidění či případnému houpaní v zámeckém parku.

Obrázek 10 houpací kůň, zdroj: vlastní

Memento

V rámci šestého ročníku výstavy, bylo odhaleno dílo ruky s židovským evidenčním číslem

z koncentračního tábora. Číslem na ruce je právě 766, což je číslo pana Jiřího Schreibera, který jako jeden ze 3 židovských obyvatel přežil koncentrační tábor v Osvětimi. Pro tuto plastiku bylo vybráno vhodné místo u hradeb nedaleko bývalé synagogy. Tato plastika nese název memento a je prezentován jako památník obětem holocaustu, protože i Lipník v tomto období utrpěl vysoké ztráty na životech, jelikož jsme byly město tvořeno z 30 % židy. Autorem mementa je pan Lukáš Dvorský, který se jako student 4. ročníku školy AVE ART v Ostravě roku 2009 obrátil s návrhem, že pro Lipník vyková jako svoji maturitní práci dílo na téma holocaust.

Obrázek 11 Foto memento, zdroj: vlastní

IN AQUA AEQUISTAS II.

Neboli ve vodě je čistota, se také objevila v rámci 6. ročníku Kovu ve městě. Plastika však musela být po výstavě vrácena zpět svému majiteli Ing. Markovi Břuskovi, který však nabídl městu repliku, druhý originál, který je od prvního k nerozeznání. Tento exponát si o své místo řekl sám. Najdeme ho u vstupu na zámecké nádvoří, kde byla při rekonstrukci objevena a následně obnovena zámecká studna. Socha je kruhového tvaru se skleněnou baňkou uvnitř, a koresponduje s kruhovým oběhem vody, ale i s obloukovým vstupem na zámecké nádvoří.

V Lipníku stále expozice kovových soch najdeme více je to například

- Poslední zápalka, která nostalgicky připomíná zaniklou slávu továrny na zápalky,
- Agnus Dei neboli beránci, kteří při nočním programu Dnů evropského dědictví udržovali oheň,
- plastika Poníka,
- Ema – moudrá sova a symbol základní školy Osecké 315,
- žabka,

- chodníkové sloupky, které znázorňují postavičky řemeslníků a jsou spojeny řetězovým zábradlím,
- a v neposlední řadě kovaný kříž, který byl na Lipenském hřbitově instalován letošního roku (2021) a zdobí jej červený květ vlčího máku. Tento kříž je památkou všech padlých v 1. světové válce.

4.2.4 Tilia – Symbol kovářského města

Symbolem města Lipníka nad Bečvou se plastika s názvem TILIA – LÍPA. Autor, Alfred Habermann, taktéž zvaný jako papež uměleckých kovářů, byl velice uznávanou a významnou osobností mezi kováři.

Námět lípy je pro Lipník nad Bečvou specifický. Autor díla se inspiroval pouze detaily a liniemi, které jsou pro tento strom typické, například srdcovitý obrys listu. Do středu celého díla je zasazeno zářivé slunce, které značí srdce, energii a symbol života.

Rozměry této plastiky jsou 2x4 metry a na náměstí byla umístěna v květnu 2009. Tato plastika je originální i v samotné tvorbě, kde byly

Obrázek 12 Foto Tilia, zdroj: vlastní

použity výlučně klasické kovářské postupy, jakými jsou prosekání, nýtování, pýchování a mnohé další historické kovářské prvky. Na realizaci se podílela i dcera Alfreda Habermanna, Christine Habermann. Právě Christine navrhla a zhotovila centrální motiv, kterého se však už její otec nedožil.

4.2.5 Kovářský festival Hefaiston

Poprvé se kovářské umělecké kovářské postupy na hradě Helštýn rozezněly roku 1982. Tehdy se této akci zúčastnilo 18 kovářů. Atmosféra tohoto konání byla natolik kouzelná, že se tito kováři sešli i následující rok. Nejdůležitější osobou těchto setkání byl mistr Habermann,

který informace o hefaistonu šířil dále, a to jak u nás, tak i v zahraničí. Postupem času se hefaistonu účastnili kováři z celé Evropy a také ze vzdálenějších zemí.

V současné době se tohoto festivalu každoročně účastní stovky uměleckých kovářů. Festival se koná na konci srpna a hrad se promění ve velkou galerii. Ve všech prostorách hradu jsou instalovány stovky děl, které soutěží, jaké dílo je nejlepší. Soutěžní kategorie:

- klasické kovářské práce,
- volná tvorba a komorní plastika,
- šperky,
- zbraně,
- kovolitecké práce,
- a damascénské práce.

Výstavy se může účastnit každý, takže se výstava stává pestrou směsicí několika stylů, různých technologií a řemeslných či estetických soutěžních prací.

Hlavním pořadatelem tohoto festivalu je Muzeum Komenského v Přerově. Rozsah akce je vždy tři dny v pátek je den pro kováře, sobota a neděle je s účastí veřejnosti.

4.2.6 Lipník nad Bečvou – Kovářské město

Město Lipník nad Bečvou, společně s hradem Helfštýn, bylo v roce 2006 přijato do Kruhu

evropských kovářských měst. V této instituci se nachází skoro dvacet měst, a to z Finska, Francie, Holandska, Itálie, Německa, Polska, Rakouska, Ukrajiny. V České republice, se stal Lipník, společně s hradem Helštýnem, jediným zástupcem v této společnosti. Účelem tohoto společenství je převážně rozvoj měst v oblasti kovářského řemesla a v tváření kovů, ale také podpora rozvoje regionálních kultur podporující místní identitu.

Při příležitosti vstupu Lipníka n. B. a Helfštýna do Kruhu evropských kovářských měst, roku

Obrázek 13 Foto Brána, zdroj: vlastní

2006 navrhl Ing. Arch. Ladislav Palka, a dle tohoto návrhu pan Jiří Jurda ukoval kovovou plastiku otevřené brány (Janua Reserata).

Tato brána nese heslo od J. A. Komenského – OMNIA SPONTE FLUANT, ABSIT VIOLENTIA REBUS – což znamená Všechno plyne od sebe samo, buď násilí vzdáleno věcí. Tento nápis obklopuje spirála, do které jsou vykované jména všech členských měst Kruhu evropských kovářských měst. Následně jsou z obou stran rozevírající se křídla brány, což znázorňuje, již od středověku, symbol upřímnosti, pohostinnosti, upřímnosti a svobody.

Pro toto společenství Lipník nad Bečvou současně s Helfštýnem přináší více než dvaceti pětiletou kovářskou tradici, a to festival Hefaiston (o kterém se psalo výše) a výstavu zvanou Kov ve městě.

4.2.7 Historické a přírodní památky

Historické památky

Jak jsem již zmiňovala výše, mikroregion Lipensko, týkající se památek je velice bohatý. Lipník jako město samo o sobě je památkou, můžeme zde vidět hradby, které stojí kolem celého jádra města, na náměstí se nachází 2 kašny, mariánský sloup, starý měšťanský dům nebo středověkou architekturu v úzkých uličkách. Nachází se zde kostely, zvonice i klášter, zámek a zámecký park i 5 kaplí. Jsou zde židovské památky jako je synagoga nebo židovské hřbitovy a mnoho dalších památek. Kromě zde zmíněné Městské památkové rezervace Lipník nad Bečvou, je mnoho zajímavých památek k vidění i v ostatních obcích.

Těmi nejdůležitějšími a nejznámějšími jsou:

Hrad Helfštýn

Hrad Helfštýn se nachází nedaleko Lipníka nad Bečvou, a to nad obcí Týn nad Bečvou. Představuje dominantní stavbu Moravské brány. Tento hrad byl postaven dle pravděpodobnosti ve čtvrtině 13. století. Roku 1963 byl prohlášen za kulturní památku České republiky. V současné době jsou zpřístupněny čtyři nádvoří, pětice bran, mnoho bašt, věží a rozsáhlé vnitřní s vnější opevnění. Hrad Helfštýn patří svou rozlohou mezi nejrozsáhlejší hradní komplexi v Evropě.

Poslední úpravy proběhly od roku 2017 do roku 2020, kdy bylo nově zpřístupněno palácové torzo, které chátralo po dobu dvou století.

Železniční viadukty

Neboli Jezernický viadukt je název dvou železničních mostů, původní Severní dráhy císaře Ferdinanda z roku 1836. V roce 2017 byly tyto viadukty prohlášeny za kulturní památku.

Zámek s parkem a vojenský hřbitov s pomníkem vojákům z napoleonských válek

Tento park jak architekturou, historií i z botanického hlediska patří k nejcennějším na Moravě. O parku se vedou různé historiky a není jasné, kdy původní park vznikl. Roku 1962 byl park zapsán do seznamu kulturních památek.

Zámek stojí na původní tvrzi, která ve druhé polovině 18. století byla přestavěna na pozdně barokní objekt. Tento zámek v 19. století sloužil jako lazaret a v hromadném hrobě v nedalekém lese je podle povídaček pochováno více než osm stovek rakouských a ruských vojáků. K tomuto zámku byl přistavěn pomník na počest podlých vojáků z napoleonských válek, který nalezneme na lesním vojenském hřbitově.

Zámecký park a zámek

Pro výstavbu zámku se rozhodl Hynek st. Bruntálský z Vrba v době, kdy šlechtické rody budovaly nová zámecká sídla. V roce 1596 odkoupil několik gruntů a v roce 1609 postavil na těchto místech renesanční zámek. K největší přestavbě došlo v 600. letech 19. století, kdy byl zámek obohacen o novoklasicistní prvky. Od roku 2003 je tento zámek používán jako sídlo městského úřadu Lipník nad Bečvou.

Na nádvoří vidíme, že zámek má rozlehlý zámecký park, který byl založen v polovině 17. století knížetem Dietrichštejnem. Nejstarším stromem označujeme tzv. strom „Opičák“. Jedná se o buk lesní a pochází z dob založení tohoto parku.

Ostatní památky v mikroregionu:

- Kostel Povýšení sv. Kříže v Oseku nad Bečvou z roku 1410, přestavěný po požáru v roce 1791,
- fara v Oseku nad Bečvou z roku 1322,
- kamenný kříž z roku 1868 Osek nad Bečvou,
- kaplička Panny Marie Lourdské z roku 1908 Osek nad Bečvou,
- kaple Všech svatých postavená před rokem 1809 – Bohuslávky,
- chrám sv. Havla v Dolním Újezdě z roku 1849,
- v Hlinském kostele sv. Bartoloměje z roku 1885,

- socha sv. Jana Nepomuckého v Jezernici z r. 1835,
- kostel sv. Martina z 15. století v Jezernici,
- socha sv. Panny Marie Hostýnské, u větrného mlýna Kladníky,
- kaple Navštívení P. Marie z roku 1924 Kladníky,
- kaple sv. Václava se zvonící z roku 1834 ve Lhotě,
- památník padlých z 1. světové války zbudován v roce 1929 ve Lhotě,
- kaple sv. Apoštolů Filipa a Jakuba na návsi v Oldřichově,
- kříž před kaplí z roku 1901,
- socha sv. Josefa Pěstouna byla do obce dovezena kolem roku 1960 z Oseka,
- kostel Panny Marie z roku 1733 s bývalým hřbitovem a památníčkem G. Smetanové z roku 1945 v Týně nad Bečvou,
- pamětní deska na domě, kde bydlel Bedřich Smetana a hrob jeho dcery Gabriely, která zemřela v Týně v roce 1854,
- socha sv. Františka z Assisi z roku 1726 na Veselíčku,
- socha sv. Aloise z roku 1780 při vstupu do zámku Veselíčko,
- a mnoho dalších...

Přírodní památky

Vedle historických památek se v mikroregionu Lipensko nachází i mnoho památek přírodních. Kterými jsou:

- přírodní rezervace Škrabalka – Lipník nad Bečvou,
- jedno z nejhlubších údolí u potoka Jezernice zvané Peklo,
- jezero Jadran – Osek nad Bečvou,
- štěrkopísková jezera Oldřichov,
- obora – les mezi Dolním Újezdem a Bohuslávkami,
- lípa v Hlinsku u domu č. p. 1 stáří 150 let,
- lípa ve Veselíčku – roste u barokní sochy sv. Floriána z roku 1760, 230 let,

- skály pod Helfštýnem jsou tvořeny vrstevními polohami karbonských hornin, odolných erozi,
- vodopád u osady Podhůra, patřící k Lipníku nad Bečvou.

5 SWOT ANALÝZA

Tato analýza má za úkol identifikovat vnitřní silné a slabé stránky, vnější příležitosti a hrozby na území mikroregionu. Tento návrh byl zpracován na základě socioekonomické analýzy, dotazníkového šetření ale i z vlastních zkušeností a znalostí.

5.1.1 Silné stránky

- Dopravní dostupnost
- Poloha mikroregionu
- Dostatečná kapacita škol
- Historický odkaz mikroregionu v podobě kovářství
- Kulturní bohatství
- Přírodní bohatství
- Spolupráce s MAS a okolních obcí
- Prostor na rozvoj cestovního ruchu
- Technické vybavení
- Velké množství cyklostezek či turistických tratí
- Informační zpravodaj lipenské listy
- Přehledné stránky mikroregionu
- Neznečištěné ovzduší
- Systém třídění odpadu

5.1.2 Slabé stránky

- Propagace mikroregionu
- Nedostatečně využitý potenciál celého mikroregionu
- Dopravní dostupnost menších obcí
- Krátkodobé pobyty turistů (často jednodenní)
- Nedostatek parkovacích míst

- Nedostatečné povědomí občanů mikroregionu o akcích
- Nedostatek pracovních míst
- Nedostatek větších průmyslových podniků
- Klesání populace mikroregionu
- Chátrání některých historických památek

5.1.3 Příležitosti

- Lepší propagace mikroregionu s různými propagačními materiály (turistické mince, které mohou být kované místními kováři),
- vylepšení webových portálů,
- zapojení ubytovacích či stravovacích zařízení v propagaci,
- prostor pro rozvoj v cestovním ruchu a vytvoření orientovaných zájezdů (židovské památky),
- využití přírodního prostředí na rozvoj,
- využití potenciálu kovářství,
- vytvoření regionální značky.

5.1.4 Hrozby

- Ztráta turistů kvůli nízké propagaci mikroregionu,
- nedostatek finančních prostředků,
- problémy se vzájemnou domluvou mezi obcemi,
- odchod mladé populace,
- snížení zájmu o historii a tradice,
- nezájem občanů o dění v obcích,
- stárnutí obyvatel,
- nárůst nezaměstnanosti.

6 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU A ROZHOVORŮ S VYBRANÝMI SUBJEKTY

Tato kapitola se zabývá sběrem dat pomocí dotazníkového šetření mezi obyvateli mikroregionu a rozhovory představiteli kulturních organizací a obcí.

6.1 Dotazníkové šetření

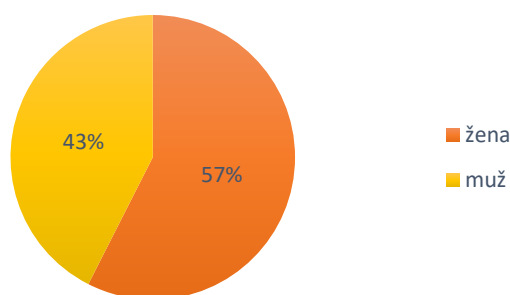
Dotazníkové šetření probíhalo od konce března do začátku května a zúčastnilo se ho 127 respondentů. Samotné šíření dotazníkového šetření bylo realizováno pomocí sociální sítě facebook.

Cílem dotazníku bylo zjistit, jak jsou občané mikroregionu spokojeni s kulturním vyžitím. Dotazník měl dohromady 10 otázek, sestaven z většiny uzavřenými otázkami, ačkoli se zde objevily i otázky otevřené. První část dotazníku byla složena za základních údajů o respondentech a část druhá byla zaměřena na společenský život v mikroregionu.

Pro grafické znázornění jsem použila převážně výsečové grafy pro uzavřené otázky a sloupcové grafy pro otázky otevřené, kde respondenti mohli vybrat i více odpovědí. Jedna otázka je zcela otevřena, a respondenti zde mohli shrnout své připomínky ke kulturním akcím, či navrhnout zlepšení

Pohlaví

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 73 žen a 54 mužů.

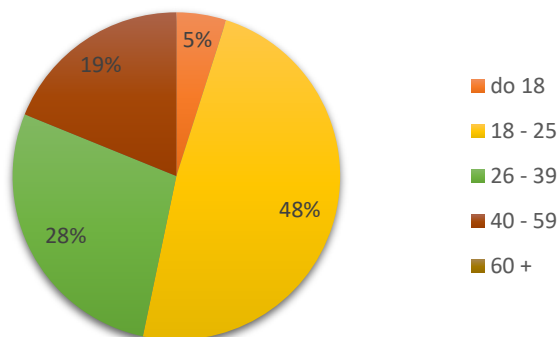

Graf 1 pohlaví respondentů, zdroj: Dotazníkové šetření

Věk

Nejvíce respondentů bylo ve věkové skupině od 18–25 a to konkrétně 59. Druhou nejpočetnější skupinou, byla skupina obyvatel ve věku od 26–39 a to se zastoupením 34

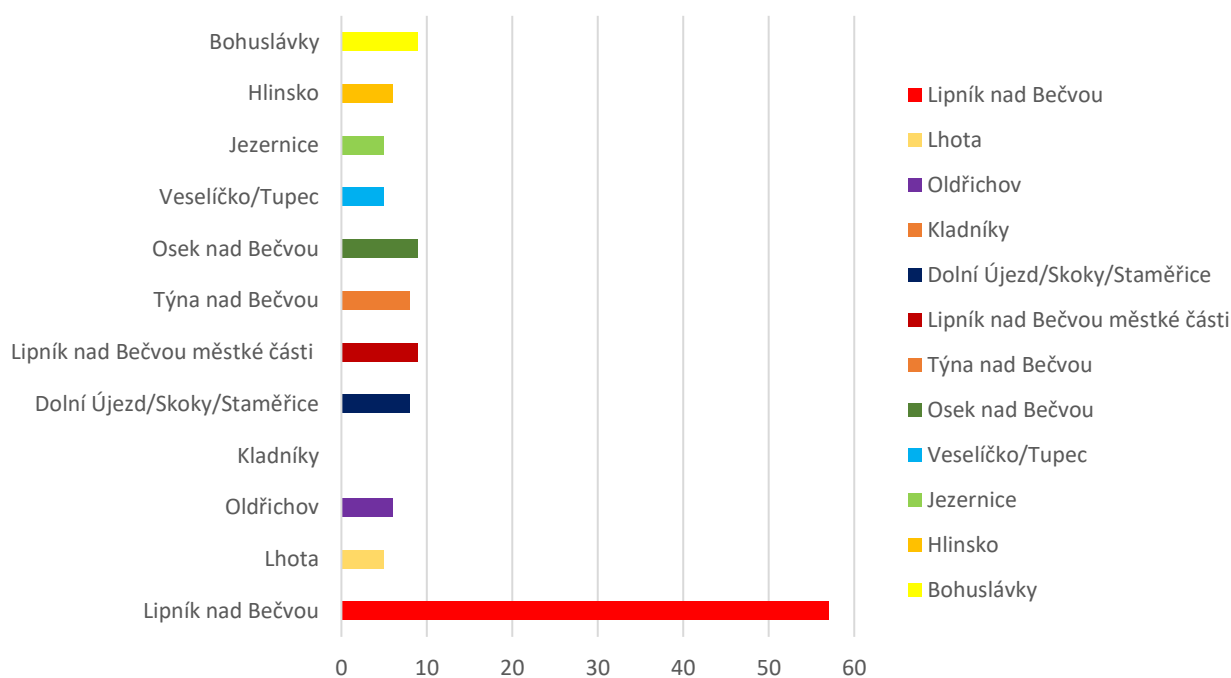
respondentů. 23 respondentů měla skupina od 40-59. S větším odstupem byla skupina do 18 let, kterých bylo 6 a nejméně odpovědí bylo od lidí 60+, kterých bylo 5.

Graf 2 Věkové skupiny respondentů, zdroj: dotazníkové šetření

V jaké části mikroregionu Lipensko bydlíte nebo jste bydleli?

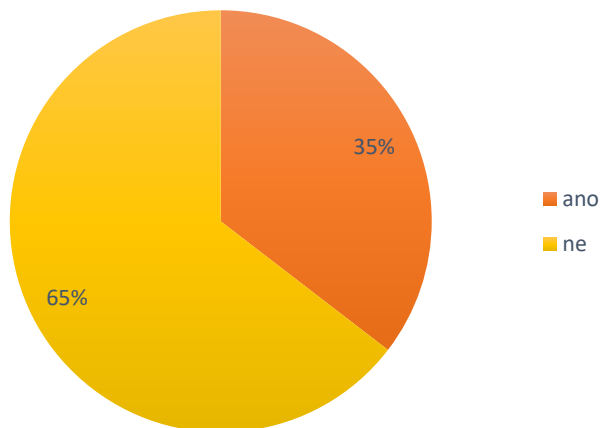
Otázka zkoumala, z jaké obce respondenti pochází. Největší zastoupení měli respondenti z Lipníka nad Bečvou a to 57, z ostatních obcí odpovědělo rozmezí 5–9 respondentů, kromě obce Kladníky, z níž neodpověděl nikdo.

Graf 3 respondenti rozdělení dle místa bydliště; zdroj: dotazníkové šetření

Jste spokojeni s nabídkou kulturních akcí v mikroregionu?

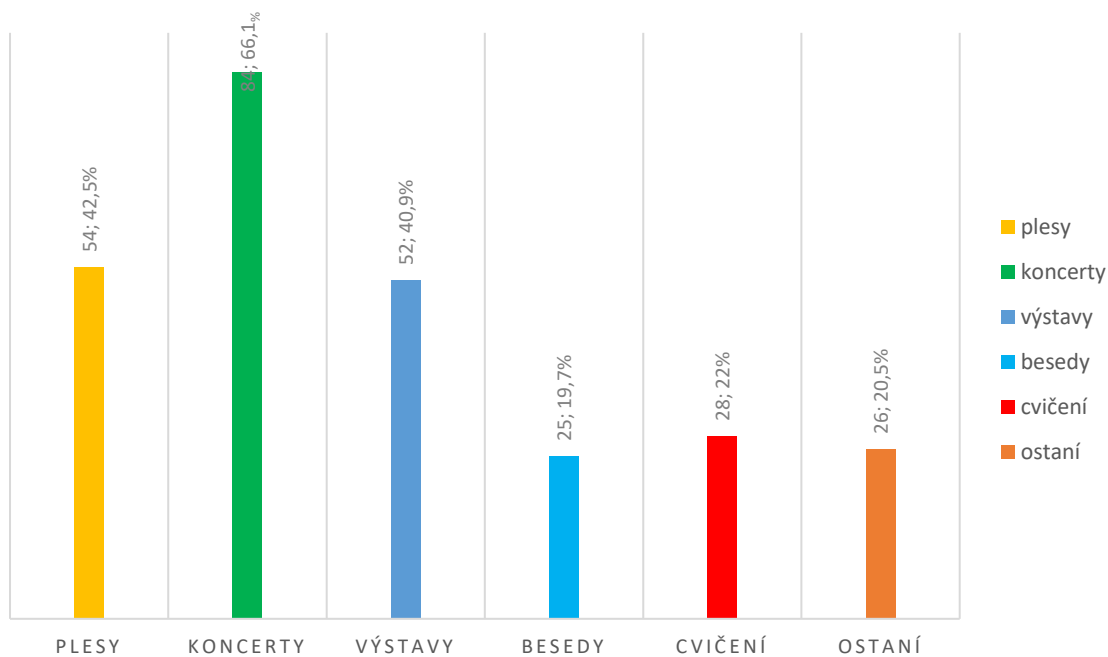
Spokojených lidí s kulturní nabídkou je skoro třetina dotazovaných, což představuje 45 respondentů. Nespokojených obyvatel ohledně kulturních akcí je více, činí to 82 dotazovaných.

Graf 4 spokojenost s kulturní nabídkou, zdroj: dotazníkové šetření

Jakým kulturním akcím dáváte přednost?

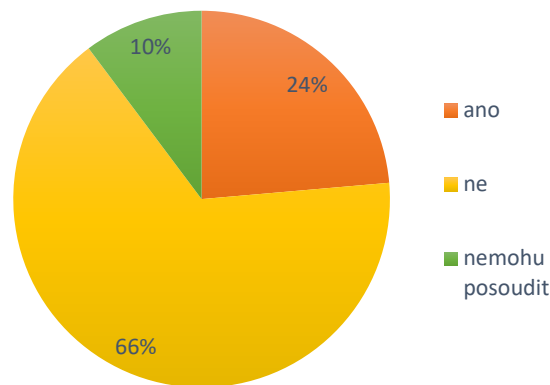
Zde se respondenti měli vyjádřit, jakému druhu kultury dávají přednost. Dotazovaní mohli kromě předepsaných odpovědí přidat i svou vlastní, což značí odpověď ostatní, v níž se často objevovalo kino, divadlo a různé zábavy. Nejvíce respondentů však značilo koncerty, plesy a výstavy.

Graf 5 Oblíbený druh kultury, zdroj: Dotazníkové šetření

Je v mikroregionu dostatek konaných akcí, jak kulturních, tak i sportovních?

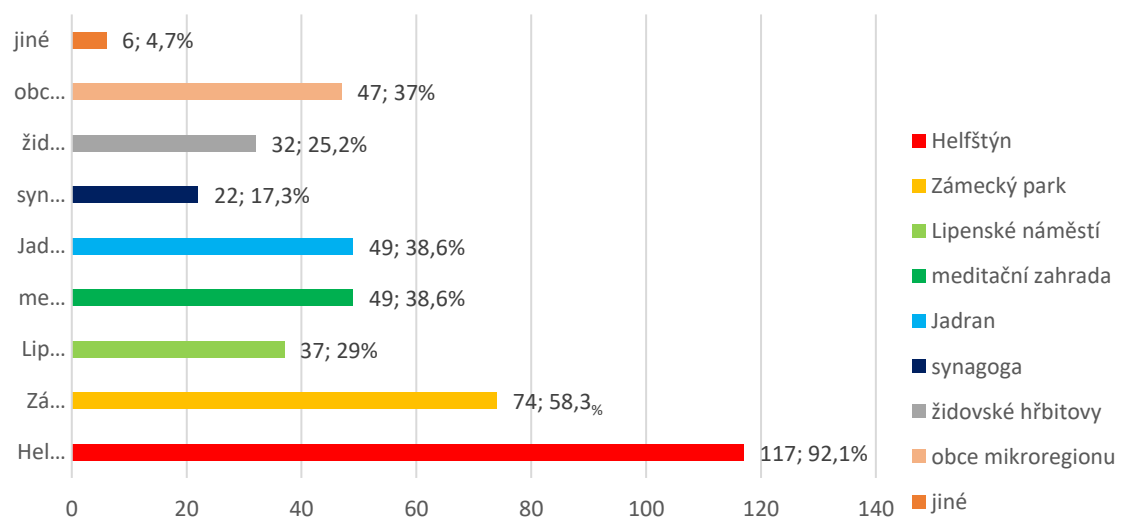
Většina respondentů si myslí, že kulturní nabídka neodpovídá velikosti mikroregionu. Celkem 84 respondentů není spokojena s množstvím akcí. 30 respondentů spokojených je, ale po bližším zkoumání jednotlivých odpovědí jsem zjistila že se jedná o skupinu od 40+. 13 respondentů nemůže posoudit, zda je v mikroregionu akcí dostatek či nikoli.

Graf 6 Kulturní nabídka, zdroj: dotazníkové šetření

Doporučili byste turistům nějaké místo pro návštěvu v mikroregionu Lipensko?

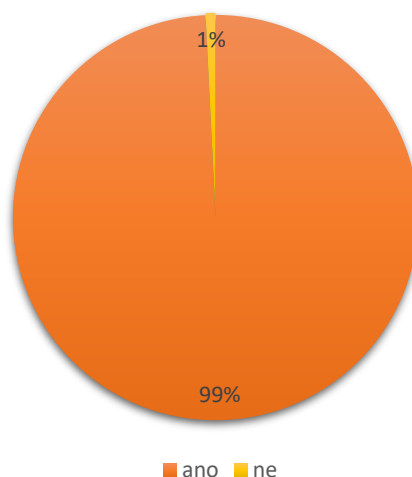
Z grafu vyplívá, že obyvatelé mikroregionu nejvíce doporučují hrad Helfštýn, zámecký park, meditační zahradu a rybník Jadran. Mnoho respondentů láká i na obce mikroregionu, jelikož i ty jsou turisticky atraktivní. V odpovědi jiné respondenti odpovídali převážně lesy, cyklostezku okolo Bečvy, Zámek Veselíčko a přírodní rezervace Škrabalka.

Graf 7 turisticky atraktivní místo, zdroj: dotazníkové šetření

Myslíte si, že je mikroregion Lipensko turisticky zajímavý?

Pouze 1 respondent si myslí, že mikroregion Lipensko není turisticky zajímavý, zbylých 126 respondentů odpovědělo že zajímavý je.

Graf 8 turistická atraktivita mikroregionu, zdroj: dotazníkové šetření

Jakou kulturní akci byste obnovili, popřípadě vylepšili?

V této otázce se mohli respondenti vyjádřit k současnému stavu kultury v mikroregionu. Po přečtení názorů, jsem se dozvěděla že nejvíce respondentů by si přálo obnovení letního kina s možností výběru v online hlasování. Také se respondenti zmiňují o koncertech, které by umístili do parku či klášterní zahrady. Převážně respondenti věkové kategorie do 30 let by chtěli více akcí pro věkově mladší skupiny, a hlavně pro děti. Jako příklad uvádějí pálení čarodějnic, které se v době jejich dětství konalo v letním kině s hudebním doprovodem, soutěžemi a opékáním. Vědí, že letní kino je zbořené, ale opět by akci přesunuli do parku či klášterní zahrady. Také by uvítali vrácení záhorských slavností s programem na náměstí či parku. Častá zmínka je i o srazu veteránů, který se zde pravidelně koná, respondenti by ocenili lepší program s možností prohlídek vozů, jelikož se akce účastní méně předvádějících než v jiných městech. Respondenti požadují více informací o pořádání akcí třeba prostřednictvím sociálních sítí a nové známější kapely.

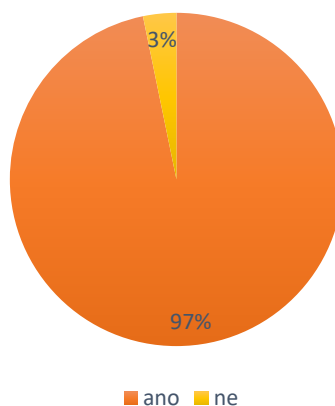
Zde si můžete přečíst pár vybraných odpovědí:

- Potenciál regionu není dostatečně využit. Ocenila bych obnovení akce Vodník Kašňák či konání koncertů v zámecké zahradě.
- Více bych využila a zpropagovala letní kino v Lipníku. Též by mě i zaujaly nějaké soutěže spojené s pohybem a poznáváním našeho mikroregionu.

- Propojenost akcí a programy spolků se zapojením místních do již zavedených akcí, zavedené akce nemají jasný charakter a zaměřují se jen na omezenou věkovou skupinu (40 +) Kvalitní propagaci kulturních akcí. Změnu vedení města. jsou zde stále ty samé kapely na všech akcích. Předtím aspoň na hody byl nějaký host jako Lake malavi, Kristýna, a to bylo plné město lidí.
- mnohem více využívat kulturní dům echo, nebo prostor u SVČ Lipník pro pořádání akcí jako je letní kino, koncerty, pálení čarodějnic – jako předtím když zde místo ECHA byl letňák. Dá se využít i chátrající budova kláštera například jako muzeum kovu, když máma status kovářské město.
- Jako matka 4letého dítěte zde postrádám akce pro děti, když jsem já byla menší konal se zde den dětí, akce Vodník Kašňák, který byl velice oblíbený. Pálení čarodějnic v letním kině, které je bohužel zbořené, ale akce se mohla přesunout do areálu svč nebo do zahrady za klášterem. Grilování, hudba, zábava pro děti to zde strašně chybí.
- letní kino – koupení plátna a možnost výběru filmů pomocí hlasování, propojení hefaistonu s Lipníkem, festival pod nebesy
- Využila bych kulturní dům pro širší veřejnost, vylepšila bych letní kino zakoupením plátna a častějším promítání, vrátila bych koncerty i vystoupení kroužků a školy umění na náměstí, vrátila bych vláček na Helfštýn.

Ocenili byste větší propagaci akce „Kov ve městě“?

Akce kov ve městě má svou tradici již několik let, 96 respondentů by ocenilo lepší propagaci této akce, zbylých 31 respondentů ne. Za negativní odpověď přepisují hlavní důvod nedostatečnému popisování kovových atrakcí a špatnou propagaci akce.

Graf 9 Kov ve městě, zdroj: dotazníkové šetření

6.2 Rozhovory

6.2.1 Rozhovor s představiteli kulturních organizací

Rozhovory probíhaly se třemi hlavními aktéry kulturních akcí v mikroregionu Lipensko a ve většině případů se shodovaly.

Co se týče současného stavu kultury v době normální, jelikož momentálně se potýkáme s Covid pandemií, je stav kulturního vyžití dostačující. Organizace se shodli, že jsou zde menší mezery, ale na těch se ustavičně pracuje pomocí různých projektů, které se realizovaly a snad v brzké budoucnosti budou opět realizovat.

Bavili jsme se i ohledně úrovně kulturních akcí, kde mi bylo řečeno, že stav je velice dobrý, jelikož si organizace navzájem pomáhají, mnoho akcí dělají společně a neustále mezi sebou korespondují. Co se týče technického zázemí je velice dobré jak pro venkovní, tak i vnitřní akce. Všechny organizace berou velký zřetel na zpětnou vazbu lidí, kteří se akcí účastní a snaží se akce postupně vylepšovat.

Limity jsou organizátory viděny ve špatné návštěvnosti mnohých akcí, která ale souvisí s nedostatečnou informovaností obyvatel ohledně akcí. Také zmiňovali limity v kapacitě kulturních zařízení a na finančních možnostech, které jsou omezené.

Primární zdroje financování těchto akcí a samotných organizací je rozpočet příspěvkových organizací a různé granty a dotace, které jsou neustále sledovány a využívány.

Novinkou je třeba hra vytvoř svůj herbář. Tato hra byla spuštěna 18. 5. 2021 a bude k dispozici dětem do 25. 6. 2021. Princip spočívá v dobrodružném prozkoumání zámeckého parku, kde je připraveno 8 stanovišť s hádankami. Po rozluštění hádanek vyluštíte tajenku, se kterou se vydáte do galerie Konírna nebo na SVČ pro malou odměnu. Druhá fáze hry spočívá ve vytvoření vlastního herbáře, který musí obsahovat rostliny z tajenky. Všechny herbáře budou oceněny a také se bude hlasovat o nejoriginálnější a nejhezčí pojetí celé hry.

6.2.2 Rozhovor s představiteli mikroregionu

Rozhovory probíhaly s představiteli mikroregionu, kterými jsou předseda a místopředseda. Tyto rozhovory probíhaly odděleně, ale názorové stránky se ve většině případů nelišily.

Na otázku ohledně současného stavu mikroregionu a projektů, které byly realizovány nebo se stále realizují mi bylo sděleno, že mikroregion má svůj strategický plán, ve kterém jsou podchyceny aktivity zhruba na 5 následujících let. Rozvojově se především zaměřují na

volnočasové aktivity, na kterých aktivně spolupracují s kulturními organizacemi. Také se stále realizují projekty na rozvoj bydlení a příležitosti pro mladé, obnova památek a zlepšení životního prostředí, které spočívá v obnově zeleně v mikroregionu – lesoparky, přírodní rezervace. Spolupráce a spolková činnost na kulturních akcích je v Mikroregionu Lipensko dle starostů velice dobrá.

Limity regionálního rozvoje v mikroregionu spočívají v menší rozloze, což se odráží i na počtu obyvatel. Taktéž pracovní příležitosti jsou v mikroregionu na špatné úrovni, ale co se dojezdové vzdálenosti od větších měst týče, má mikroregion dobrou polohu. Poblíž jsou města Olomouc, Přerov a Hranice, kam lidé ve většině případů dojíždí. Zde místopředseda vidí velkou příležitost pro nalákání mladší populace do mikroregionu prostřednictvím prodeje stavebních parcel. Pan předseda by zase uvítal více pracovních příležitostí přímo v mikroregionu a snaží se zpropagovat okolí pro podporu podnikání.

Oba představitelé také zmínili chybné přerozdělování peněžních prostředků ohledně čerpání různých dotací.

Debata sklouzla i k cílům rozvoje, kde je určeno 8 priorit.

- Technická a dopravní infrastruktura,
- bydlení,
- podpora podnikatelských aktivit,
- sport, kultura, volný čas, kvalita života,
- sociální služby,
- životní prostředí,
- památková péče a cestovní ruch,
- rozvoj lidských zdrojů.

Nejvíce mě zajímala priorita 4 – sport, kultura, volný čas a kvalita života a priorita 7 - památková péče a cestovní ruch.

Cílem priority 4 je modernizace sportovních, kulturních a společenských areálů jako jsou koupaliště, stadion, klubovny, hasičské zbrojnice, kulturní domy apod. Také podpora zájmových spolků a příprava společných projektů. Byla zmínka i o podpoře regionálního tisku, kde bude komplexní přehled pořádaných akcí.

Tabulka 8 vybrané projekty, zdroj: strategický plán

Projekt	Rozpočet	Termín realizace
Modernizace sportovních areálů	-	2018–2023
Oprava areálů kulturních organizací	2,5mil. Kč	2020-2022
Postupná oprava památek místního významu	1 mil. Kč	Postupná realizace

Cílem priority 7 je inventarizace, údržba a oprava historických, církevních a kulturních památek, záchrana ohrožených památek, zvýšení atraktivity mikroregionu prostřednictvím lepší informovanosti a propagace, vylepšení celkové image mikroregionu a obnova přístupu vybraných kulturních památek.

Tabulka 9 vybrané projekty, strategický plán

Projekt	Rozpočet	Termín realizace
Postupná oprava památek	-	2018–2023
Oprava židovského hřbitova	5 mil. Kč	2018-2023
Postupná oprava památek místního významu	7 mil. Kč	Postupná realizace

6.2.3 Vyhodnocení rozhovorů

V průběhu května proběhly rozhovory s vybranými subjekty mikroregionu Lipensko. Většina rozhovorů probíhala telefonickou formou a vzhledem k současné Covid situaci a onemocnění některých představitelů některé rozhovory neproběhly vůbec. Nakonec proběhlo dohromady 6 rozhovorů se zástupci mikroregionu, obcí a s představiteli některých kulturních organizací.

Rozhovory se skládaly převážně z otázek na kulturní dění v mikroregionu, na způsob financování akcí, na vizi do budoucna a strategický plán.

Často mi ale bylo sděleno, že současná doba kulturnímu životu nepřeje, ačkoli se představitelé snaží na tomto problému neustále pracovat a vytváří akce pro menší skupiny lidí či na jednotlivce.

Všechny organizace mají svou vizi do budoucna, ale nedokázaly s přesností určit, jak to doopravdy bude fungovat a za jak dlouho se akce budou moci uskutečnit vzhledem k nynější době. Doufají však, že se situace co nejdříve uklidní a kultura se zase stala součástí každodenních životů.

7 NÁVRH NA ZLEPŠENÍ AKTUÁLNÍ SITUACE V OBLASTI KULTURY

7.1 Kulturní vize mikroregionu

Mikroregion Lipensko se stane místem s kvalitní kulturou a bohatým kulturním životem. Obyvatelé i široká veřejnost bude informována o pořádaných akcích prostřednictvím tisku, sociálních sítí a pomocí masmédií. Budou zde probíhat tradiční akce, jelikož mikroregion nese obrovský potenciál díky památkám a historii, ale i moderní akce, které obyvatelé požadují. Spolupráce mezi obcemi a kulturními organizacemi bude užší a organizátoři budou brát zřetel na přání obyvatelstva.

Také bude mikroregion pečovat o kulturní památky a postupně zlepšovat jejich stav a tím i jejich zapojení do kulturního života mikroregionu.

7.2 Návrh č. 1

Objednání pojízdného letního kina

Cíl projektu: Rozvoj kulturních akcí

Charakteristika projektu: Tento návrh jsem vytvořila na přání obyvatel, kteří vyplnili dotazníkové šetření. Mnoho lidí si přeje zpět letní kino, které bylo zbouráno. Kompromisem dle mého názoru je pojízdné kino, které by mohlo pětkrát či šestkrát navštívit mikroregion v letních měsících. Je mnoho organizací, které propůjčí vybavení a postarají se o instalaci i deinstalaci. Místem pro konání tohoto kina jsem vybrala centrum mikroregionu Lipník nad Bečvou a klášterní zahradu či areál střediska volného času. Na obou těchto místech je dostatek prostoru pro 300–400 diváků.

Cílová skupina: obyvatelé mikroregionu Lipensko a obyvatelé okolních obcí

Předpokládané náklady: 40.000 na jedno promítání

Předpokládané zdroje financování: mikroregion Lipensko, předplatné diváků

Rizika: Neuspokojení všech, malá návštěvnost

Přínos: obohacení kulturního života

7.3 Návrh č. 2

Účast veřejnosti na výběru některých kulturních akcí

Cíl projektu: Rozvoj kulturních akcí

Charakteristika projektu: Pro větší atraktivitu kulturních událostí, by lidé měli na výběr alespoň ze dvou akcí, které by se mohly konat. O těchto událostech by rozhodovali většinovým způsobem pomocí hlasování buď pomocí sociálních sítí nebo pomocí tištěných dotazníků, které by mohly být k vyzvednutí na předem zvolených místech – podatelny obecních úřadů, na pobočkách knihoven, v kulturních organizacích). Jednalo by se například o koncerty, o besedách či výstavách nebo o tom, jaký film se bude promítat v letním kině. Důležité je, aby se uspokojilo co nejvíce věkových skupin, takže by výběr tomu měl i odpovídat. Principem by i bylo nedávat na výběr mezi úplně rozdílnými žánry jako je horor a kreslená pohádka, či folk a RNB, ale vždy mezi pobočnými žánry, aby byl výběr co nejpestřejší.

Cílová skupina: obyvatelé mikroregionu Lipensko, popřípadě i okolních obcí

Předpokládané náklady: 0 Kč

Předpokládané zdroje financování: -

Rizika: Neuspokojení všech, nerozhodnost obyvatel a nezájem se podílet na výběru

Přínos: Větší informovanost o akcích a zjištění zájmu veřejnosti

7.4 Návrh č. 3

Větší informovanost o kulturních událostech

Cíl projektu: Rozvoj kulturních akcí

Charakteristika projektu: V rámci vysílání TV Lipník, který se pravidelně odehrává na facebooku a taktéž na webové doméně TV lipnik, by mohlo být i kulturní okénko, kde by se širší veřejnost dozvěděla o nejbližších kulturních akcích. Převážně plesy, besedy, výstavy, koncerty, přednášky, program letního kina a podobně. Také by mohly být zmínky o činnostech kulturních organizací, jaké mají plány a celkové zhodnocení proběhlých akcí. Jelikož TV Lipník je přístupná širové veřejnosti, tak by se zprávy nemuseli týkat pouze tohoto mikroregionu.

Cílová skupina: obyvatelé mikroregionu Lipensko, popřípadě i okolních obcí

Předpokládané náklady: 30.000 – 40.000 ročně

Předpokládané zdroje financování: Mikroregion Lipensko, rozpočet města Lipník nad Bečvou

Rizika: Nezájem kulturních organizací na spolupráci s TV Lipník, nízká sledovanost

Přínos: Lepší přehled obyvatel o právě konaných kulturních akcí a kvalitní propagace

7.5 Návrh č. 4

Ekovláčkem po hlavních památkách mikroregionu

Cíl projektu: Rozvoj kulturních akcí

Charakteristika projektu: Projekt by byl zaměřen na nové poskytnutí služeb cestovního ruchu a byl by orientován na nejširší vrstvu obyvatel. Vytvořil by alternativu pro dopravu na historické místa, kterou jsou lákavá a které využijí všichni bez ohledu na sociální vrstvy. Navrhovala bych 3 hlavní okruhy pro cesty vláčkem.

- Z centra Lipníka nad Bečvou na hrad Helfštýn – trasa by mohla být rezervací Škrabalka, jelikož by se jednalo o ekovláček, který je šetrný k přírodě
- Z centra Lipníka nad Bečvou na zámek Veselíčko
- Z centra Lipníka nad Bečvou k Jezernickým viaduktům

Ve všech trasách by zprvu bylo objetí historického města Lipník nad Bečvou a následné vydání do cílové destinace.

Cílová skupina: obyvatelé mikroregionu Lipensko a obyvatelé okolních obcí

Předpokládané náklady: Koupě 1,5 mil. Kč,

Předpokládané zdroje financování: Dotace z Evropské Unie, Mikroregion Lipensko, granty ministerstva kultury

Rizika: Neuspokojení všech, malá návštěvnost

Přínos: obohacení kulturního života, větší návštěvnost mikroregionu

7.6 Návrh č. 5

Po stopách kovu pomocí QR kódu

Cíl projektu: Rozvoj kulturních památek

Charakteristika projektu: Hlavním cílem této akce je přiblížení kovových soch širší veřejnosti i nevidomým lidem. Vytvořením aplikace pro chytré mobilní telefony si pomocí čtečky naskenujete QR kód, který bude umístěn u každé kovové konstrukce. Tento kód návštěvníkovi prozradí mnoho zajímavých informací například jak je socha stará, z jakého je vyrobena materiálu a nevidomým může i sochu popsat. Jde o kombinaci audio, foto a textových prostředků. QR kódy nejsou limitované časem, pohybovým nebo jiným omezením uživatele, takže jsou ideální příležitostí pro nové návštěvníky mikroregionu. Tyto QR kódy bych převážně využila jako rozšíření akce kov ve městě, ale mohou být součástí i stálé expozice kovu, která se v Lipníku nad Bečvou nachází.

Cílové skupiny: obyvatelé a návštěvníci mikroregionu Lipensko

Předpokládané náklady: 130.000 Kč

Způsob financování: Mikroregion Lipensko, Hrad Helfštýn, grant ministerstva kultury – v programu „Kulturní aktivity“ (podpora propagace řemesel), dotace EU

Rizika: chytré mobily nemá každý, takže by tato aplikace byla limitující právě tímto zařízením, nezájem kovářů s pomocí vytvořit příběhy k sochám

Přínos: Obohacení a vylepšení už tak úspěšné akce, větší návštěvnost kovových soch a tím i kvalitnější propagace kovářství, spojení moderních aplikací a starého řemesla

7.7 Propojení návrhu č. 4 a 5

Charakteristika projektu: V tomto projektu bych spojila návrh č. 4 a 5, neboli jízda vláčkem a QR kódy. Jízda vláčkem by se dala obohatit výkladem pomocí QR kódů, kdy by si každý cestující s chytrým mobilem mohl zvolit trasu pomocí QR kódu, který by byl umístěn na vláčku. Pomocí tohoto QR kódu by mohly být audio nahrávky, které by popisovaly okolí cesty a historii památek. Jde o moderní pojetí cesty s „průvodcem“, pro ty, kteří by o výklad měli zájem.

Cílové skupiny: obyvatelé a návštěvníci mikroregionu Lipensko

7.8 Propojenost návrhů se sběrem dat

Tyto projekty jsem vybrala na základě dotazníkového šetření a rozhovorů s představiteli mikroregionu. Obyvatelé by ocenili letní kino, které v centru mikroregionu bylo několik let, ale bylo zbořeno a místo něj byl postaven kulturní dům Echo. Obec nejeví zájem o vybudování nového letního kina, kvůli prostorům a finanční náročnosti, kompromisem by

tedy bylo objednání pojízdného letního kina s tím, že by si návštěvníci pomocí sociálních sítí mohli vybrat film dle nabídky a svých preferencí. Myslím, že tím by se zvedla atraktivita návštěvnosti. Svědčí tomu i fakt, že se v Lipníku každoročně opakuje festival Pod Nebesy, v němž jde o promítání krátkých studentských filmů, a je vždy vyprodán několik dní předem.

Návrh č. 4 neboli ekovláček, jsem taktéž vybrala z důvodu, že již v mikroregionu jezdil a měl u obyvatel i návštěvníků úspěch. Po konzultaci s panem předsedou mikroregionu jsem zjistila, že vláček byl pouze zapůjčen a díky finanční náročnosti jezdil jen určité víkendy v letních měsících. Tudíž jsem navrhla zakoupení tohoto vláčku, jelikož by se jednalo převážně o jednorázovou velkou investici a ostatní peněžní prostředky by šly do rozpočtu mikroregionu. Ekovláček jsem také vybrala, kvůli životnímu prostředí, jelikož by tento vláček byl šetrnější a mohl by jezdit i přírodní rezervací Škrabalka, kde by obyčejný vláček jet nemohl.

Mnoho respondentů taktéž v dotazníkovém šetření projevilo zájem o lepší propagaci akce Kov ve městě s použitím moderních technologií. Zde mě napadlo využití tzv. QR kódů, které si každý zájemce může naskenovat do svého mobilního zařízení a může sledovat celý vývoj kovových soch a zjistit i mnoho informací o materiálech a technikách při vyhotovování. O tomto návrhu jsem diskutovala s mnohými lidmi, o kterých jsem věděla, že vyplňovali dotazník. Mnoho z nich se tímto návrhem nadchlo, jelikož by se jednalo o propojení starého řemesla s novodobou technologií.

ZÁVĚR

Hlavní cíl této bakalářské práce bylo zhodnotit současný stav kultury v mikroregionu Lipensko a navrhnout adekvátní řešení na zlepšení současné situace. Bakalářská práce se skládá z teoretické části a části praktické. V teoretické části jsem se zabývala základními pojmy, které souvisí s kulturou a strategickým rozvojem. Vysvětlila jsem pojmy jako region, mikroregion, strategické plánování, strategická dokument, strategie ale také co je kultura, tradiční lidová kultura a hlavní město kultury EU.

V praktické části jsem zpracovala socioekonomickou analýzu mikroregionu Lipensko. Snažila jsme se popsat území a kulturní život této oblasti. Na základě této analýzy byla zpracována SWOT analýza, ve které jsem definovala silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení. Tato analýza společně s dotazníkovým šetřením a s rozhovory se stala základem pro vypracování vize do budoucna.

Při vypracování návrhové části jsem vycházela zejména z dotazníkového šetření rozhovorů, socioekonomické analýzy a SWOT analýzy. Vytvořila jsem 5 návrhů projektů, které by měly pomoci s kulturním rozvojem. Mikroregion Lipensko má v této oblasti velký potenciál, ale bohužel propagace a informovanost obyvatel je největším problémem celého mikroregionu. Na základě zde vypracovaných návrhů by se měla současná kulturní situace zase obrátit k lepšímu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BINEK, Jan a Iva GALVASOVÁ, 2011. Rozvojový interaktivní audit. Brno: GaREP, 148 s. ISBN 978-80-904308-9-1.

HEŘMANOVÁ, Eva a Pavel CHROMÝ, 2009. Kulturní regiony a geografie kultury: kulturní realie a kultura v regionech Česka. 1. vyd. Praha: ASPI, 348 s. ISBN 978-80-7357-339-3.

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance. Praha: Wolters Kluwer, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4

KOLEKTIV AUTORŮ, 2008. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 455 s. ISBN 80-7380-086-4.

KRBOVÁ, Jana, 2017. Strategické plánování ve veřejné správě. Praha: Wolters Kluwer, 144 s. ISBN 978-80-7552-587-1

KREJČÍ, Tomáš a Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií, 2010. Regionální rozvoj teorie, aplikace, regionalizace. Brno: Mendelova univerzita, 155 s. ISBN 978-80-7375-414-3.

KUČOVÁ Věra, 2009. Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 199 s. ISBN 978-80-87104-52-1.

LEIGH, Nancey Green a Edward James BLAKELY, c2013. Planning local economic development: theory and practice. 5th ed. Los Angeles: SAGE, xviii, 456 s. ISBN 9781452242590.

PATOČKA, Jiří, 2017. Evaluace v kultuře: ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 140 s., iv stran obrazových příloh. ISBN 978-80-88260-04-2.

PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ, 2008. Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví. Praha: ASPI, 199 s. ISBN 978-80-7357-347-8.

PIKE, Andy, Andrés RODRÍGUEZ-POSE a John TOMANEY, 2006. Local and regional development. 1st. Abingdon: Routledge, xv, 310 s. ISBN 0-415-35717-9.

ŠKRABAL, Ivo, 2006. Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů. Přerov: Centrum pro komunitní práci, 184 s. ISBN 80-86902-39-0.

WOKOUN, René, 2011. Základy regionálních věd a veřejné správy. 5. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk. Vysokoškolské učebnice, 474 s. ISBN 978-807-3803-049.

WOKOUN, René a kol., 2008. Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha: Linde, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

WOKOUN, René, Pavel MATES a Jaroslava KADEŘÁBKOVÁ, 2011. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk Monografie, 472 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

Internetové zdroje

Bohuslavky, ©2010. Mikroregion Lipensko [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-lipensko.cz/obce/bohuslavky/>

Dolní Újezd, ©2010. Mikroregion Lipensko [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-lipensko.cz/obce/dolni-ujezd/>

Folklorní regiony Čech, Moravy a Slezska Doudlebsko, ©2020. Národní muzeum [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://www.nm.cz/historicke-muzeum/folklorni-regiony-cech-moravy-a-slezska-doudlebsko>

Hlinsko, ©2010. Mikroregion Lipensko [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-lipensko.cz/obce/hlinsko/>

Jezernice, ©2010. Mikroregion Lipensko [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-lipensko.cz/obce/jezernice/>

Kladníky, ©2010. Mikroregion Lipensko [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-lipensko.cz/obce/kladniky/>

Kultura a média, ©2005–2021. Euroskop [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/678/sekce/kultura-a-media/>

Lhota, ©2010. Mikroregion Lipensko [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-lipensko.cz/obce/lhota/>

Lipník nad Bečvou, ©2010. Mikroregion Lipensko [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-lipensko.cz/obce/lipnik-nad-becvou/>

Moravská brána, ©2020. Info město Lipník [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://info.mesto-lipnik.cz/moravska-brana/d-1007>

Obce, ©2010. Mikroregion Lipensko [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-lipensko.cz/obce/>

Oldřichov, ©2010. Mikroregion Lipensko [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-lipensko.cz/obce/oldrichov/>

O místní akční skupině, ©2020. Místní akční skupina Moravská brána [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: http://mas-moravskabrana.cz/o_mas

O programu, ©2020. Kreativní Evropa [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://www.kreativnievropa.cz/o-programu/>

Osek nad Bečvou, ©2010. Mikroregion Lipensko [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-lipensko.cz/obce/osek-nad-becvou/>

Průvodce, ©2021. Místopisy [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/hledani/?q=®ion=12>

Přehled dokumentů, ©2021. Databáze strategie [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mezinarodni-dokumenty/prehled-dokumentu?typ=svet>

Působnost ministerstva, ©2017. Ministerstvo kultury ČR [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/pusobnost-ministerstva-1113.html>

Strategic framework for the EU's cultural policy, ©2017. Evropa [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/culture/policies/strategic-framework-eus-cultural-policy>

Strategické plánování, ©2008-2014. Econsulting [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: http://www.econsulting.cz/strategicke_planovani.html

Schválený rozpočet, ©2021. Monitoring státní pokladna [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/71185186/schvaleny-rozpocet/vydaje-druhovy?rad=t&obdobi=2112>

Týn nad Bečvou, ©2010. Mikroregion Lipensko [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-lipensko.cz/obce/tyn-nad-becvou/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

SVČ Středisko volného času

UNESCO United National Educational, Scientific and Cultural Organization

EU Evropská Unie

MAS Místní akční skupina

ČR Česká republika

OSN Organizace spojených národů

TV Lipník Televizní stanice Lipník

KD ECHO Kulturní dům ECHO

ČLLD Kreativně vedený místní rozvoj

NUTS Nomenklatura územních statistických jednotek

CHKO Chráněná krajinná oblast

3E Efektivnost, hospodárnost, účelnost

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 : vztah regionálního rozvoje dle Damborského (pramen Wokoun a ost. 2008).	13
Obrázek 2 mapa mikroregionů, zdroj: ministerstvo pro místní rozvoj.....	15
Obrázek 3 způsob financování mikroregionů, zdroj: Nunvářová.....	16
Obrázek 4 oblasti se specifickou kulturou, zdroj: národní muzeum.....	28
Obrázek 5 Mapa mikroregionu Lipensko zdroj: mikroregion Lipensko	33
Obrázek 6 obce v mikroregionu, zdroj: vlastní.....	34
Obrázek 7 Logo MAS – Moravská brána, zdroj: MAS – Moravská brána	41
Obrázek 8 obce v MAS – Moravská brána, zdroj: vlastní.....	41
Obrázek 9 Foto O. S. U. D., zdroj: vlastní.....	46
Obrázek 10 houpací kůň, zdroj: vlastní	46
Obrázek 11 Foto memento, zdroj: vlastní.....	47
Obrázek 12 Foto Tilia, zdroj: vlastní	48
Obrázek 13 Foto Brána, zdroj: vlastní	49

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 SWOT analýza, zdroj: vlastní.....	21
Tabulka 2 pozitivní a negativní dopady, Zdroj: Patočka (2017, s. 83).....	30
Tabulka 3 Rada mikroregionu, zdroj: mikroregion Lipensko	35
Tabulka 4 Návrh rozpočtu mikroregionu Lipensko 2021, zdroj: mikroregion Lipensko.....	35
Tabulka 5 obyvatelé ke dni 1. 1. 2021 v Mikroregionu Lipensko, zdroj: místopisy	36
Tabulka 6 Příjmy a výdaje obcí v mikroregionu za rok 2020 v mil. Kč, zdroj: monitor.statnipokladna	39
Tabulka 7 Rozpočet obcí mikroregionu za rok 2020 v mil. Kč, zdroj: monitor.statnipokladna	40
Tabulka 8 vybrané projekty, zdroj: strategický plán	64
Tabulka 9 vybrané projekty, strategický plán.....	64

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 pohlaví respondentů, zdroj: Dotazníkové šetření	56
Graf 2 Věkové skupiny respondentů, zdroj: dotazníkové šetření	57
Graf 3 respondenti rozdělení dle místa bydliště; zdroj: dotazníkové šetření.....	57
Graf 4 spokojenost s kulturní nabídkou, zdroj: dotazníkové šetření	58
Graf 5 Oblíbený druh kultury, zdroj: Dotazníkové šetření	58
Graf 6 Kulturní nabídka, zdroj: dotazníkové šetření	59
Graf 7 turisticky atraktivní místo, zdroj: dotazníkové šetření	59
Graf 8 turistická atraktivita mikroregionu, zdroj: dotazníkové šetření.....	60
Graf 9 Kov ve městě, zdroj: dotazníkové šetření.....	61